

Arbocatalogus Tank en Was-deel 2 van 2: Oplossingen en WIKs

Datum: 22 oktober 2025

Positief getoetst door de NLA 22 december 2025

Uitwerking oplossingen.....	2
Absorptiekorrels.....	2
Absorptiedoeken	3
Doseersysteem / dispenser	5
Procedure instructie medewerkers.....	7
Lekbakken	9
Minder schadelijk product.....	11
Noodkit.....	12
Noodmaatregelenkalender.....	14
PBM: achtergrondinformatie.....	29
PBM Bedieningsmedewerker wasbedrijf personenwagens.....	43
PBM Bedieningsmedewerker wasbedrijf trucks.....	45
PBM Medewerker tankstation	47
Reiniging en verzorging huid (persoonlijke hygiëne)	48
Schoonmaakplan.....	51
Veiligheidskasten	53
Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shop-medewerkers.....	57
Werkplekinstructiekaarten (WIK) werken in de wasstraat	64
Verantwoording Werkplekinstructiekaarten.....	68



Uitwerking oplossingen

Absorptiekorrels

Secundaire trefwoorden: Granulaat,

Relevante branches

X	Tankstations
X	Wasbedrijf

Absorptiekorrels	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch, Organisatorisch, Overige ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregel ○ 3 Organisatorisch maatregel ○ 4 Persoonlijke beschermingsmiddelen
Beschrijving oplossing	<p>In geval van lekkage en/of morsen van chemische producten zijn absorptiekorrels een eenvoudig maar doeltreffend middel om het gemorste materiaal weer snel en veilig op te ruimen. De gemorste vloeistof wordt door de korrels "opgezogen" (absorberen) en de korrel houdt deze vloeistof vast. Daarna kunnen de korrels worden opgeveegd.</p> <div style="text-align: center;">   </div> <p>Let bij aanschaf op dat het materiaal stofarm is, loopvast en antislip is.</p>
Oplossing voor:	Opruimen (kleine) lekkages en morsvloeistoffen.
Beoogde effecten	
Arbo / ergonomie effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Milieueffect: voorkomen van bodemverontreiniging
Efficiency effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪

Absorptiekorrels	
Baten	▪
Kenmerken	
Specificaties	▪
Veiligheid	▪
Ergonomie	▪
Randvoorwaarden	
Techniek	▪
Omgeving	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Let erop dat u de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt, zoals handschoenen. Raadpleeg de oplossing PBM Medewerker tankstation. ▪ Verzamel gebruikt absorptiemateriaal apart in een daarvoor bestemde container en voer dit af als chemisch afval. ▪
Implementatie	
Invoeringstermijn	De producten zijn al op de markt te verkrijgen.
Aanschafkosten	Vanaf circa 15 euro/20 kg zak.
Mogelijke leveranciers	▪
Achtergrondinformatie	



Absorptiedoeken

Secundaire trefwoorden: Absorptierollen

Relevante branches

X	Tankstations
X	Wasbedrijf

Absorptiedoeken	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch, Organisatorisch, Overige ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregel ○ 3 Organisatorisch maatregel ○ 4 Persoonlijke beschermingsmiddelen

Absorptiedoeken	
Beschrijving oplossing	<p>In geval van lekkage en/of morsen van chemische producten zijn absorptiedoeken een eenvoudig maar doeltreffend middel om het gemorste materiaal weer snel en veilig op te ruimen. De vellen absorberen de vervuilingen op kleine oppervlakken en worden aanbevolen voor de nauwkeurige behandeling voor lekkages van (industriële) vloeistoffen, voor de afdroging van vuil gemaakte stukken en de bescherming van werkposten. De rollen maken het mogelijk om grote hoeveelheden (industriële) vloeistoffen op grote oppervlakken snel te absorberen. Er zijn speciale doeken om alleen oliën, brandstoffen en smeermiddelen op te nemen en water volledig af te stoten. Dus geschikt voor het opruimen van olieverontreiniging op de buitenterreinen, omdat u wel olie wilt opruimen maar geen regenwater.</p> <div style="text-align: center;">   </div>
Oplossing voor:	Opruimen (kleine) lekkages en morsvloeistoffen.
Beoogde effecten	
Arbo / ergonomie effect	Milieueffect: voorkomen van bodemverontreiniging
Efficiency effect	
Baten	
Kenmerken	
Specificaties	
Veiligheid	
Ergonomie	
Randvoorwaarden	
Techniek	
Omgeving	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Let erop dat u de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen gebruikt, zoals handschoenen Raadpleeg de oplossing PBM Medewerker tankstation.

Absorptiedoeken	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verzamel gebruikt absorptiemateriaal apart in een daarvoor bestemde container en voer dit af als chemisch afval.
Implementatie	
Invoeringstermijn	De producten zijn al op de markt te verkrijgen.
Aanschafkosten	Vanaf circa 60 euro/100 stuks
Mogelijke leveranciers	
Achtergrondinformatie	

Doseersysteem / dispenser

Secundaire trefwoorden

Shampoo, was, zeep, wax

Relevante branches

x	Tankstations
X	Wasbedrijf

Automatische dosering/doseersysteem	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch/organisatorisch/overig ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregelen ○ 3 Organisatorische maatregel ○ 4 Persoonlijke beschermingsmiddelen
Beschrijving oplossing	<p>Door het gebruik van doseersystemen of dispensers wordt voorkomen dat de medewerker veelvuldig gevaarlijke stoffen moet gaan overgieten. De kans op blootstelling (huid- en oogcontact) wordt hierdoor nihil NB. Handschoenen en veiligheidsbril blijven nodig als er contact kan optreden met onverdund product dat corrosief is, dus ook bij verwisselen van verpakking voor de dispenser.</p> <p>Voorbeelden hiervan zijn dispensers voor schoonmaakmiddelen of automatische doseersystemen uit jerrycans of voorraadtanks. Vanuit de voorraadtank wordt direct uit een grootverpakking de benodigde hoeveelheid wasmiddel of wax via een of meerdere slangen toegevoerd naar de machine . Dit voorkomt tevens overdosering.</p>

Automatische dosering/doseersysteem



Voorbeeld van doseersysteem



Vanuit de vaten wordt de vloeistof gepompt en vermengd met water en die verdunde oplossing wordt gebruikt in de wasstraat zelf.



De auto wordt gewassen met de verdunde oplossing.
NB. Uiteraard moet wel alle beschermingsmiddelen worden gebruikt als er met de pure producten wordt gewerkt.

Oplossing voor:	Blootstelling van medewerkers aan gevaarlijke stoffen. In het hele traject (behalve bij aan/afkoppelen) komt geen menselijke handeling meer voor en dus ook geen blootstelling aan het geconcentreerde product.
-----------------	--

Beoogde effecten

Arbo / ergonomie effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen blootstelling aan corrosieve gevaarlijke stoffen. ▪
Efficiency effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Baten	<ul style="list-style-type: none"> ▪

Kenmerken

Specificaties	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Ergonomie	<ul style="list-style-type: none"> ▪

Randvoorwaarden

Techniek	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Omgeving	<ul style="list-style-type: none"> ▪

Automatische dosering/doseersysteem	
Implementatie	
Invoeringstermijn	Direct.
Aanschafkosten	
Mogelijke leveranciers	
Achtergrondinformatie	

Procedure instructie medewerkers

Secundaire trefwoorden:

Relevante branches

X	Tankstations
X	Wasbedrijf

Procedure instructie gevaarlijke stoffen voor medewerkers	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch/organisatorisch/overig ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregel ○ 3 Organisatorische maatregel ○ 4 persoonlijke beschermingsmiddelen

Procedure instructie gevaarlijke stoffen voor medewerkers	
Beschrijving oplossing	<p>Voorlichting van mensen die tijdens hun werk mogelijk in aanraking kunnen komen met gevaarlijke stoffen.</p> <p>Doel van de voorlichting is:</p> <ul style="list-style-type: none"> - herkennen gevaarlijke stof; - risico's van de stof weten; - het nemen van de juiste maatregelen; - en daarmee het voorkomen van gezondheidsschade, risico op brand/explosie en milieuschade. <p>De voorlichting wordt gegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij indiensttreding - Tenminste elke 5 jaar <p>De elementen van de voorlichting zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hoe herken je een gevaarlijke stof; - wat zijn de gevaren van blootstelling; - op welke wijze moet er met de gevaarlijke stoffen gewerkt worden (veilige werkwijze); - hoe te handelen bij incidenten/calamiteiten; - aanbeveling of verplichting om PBM's te gebruiken; - hoe je de PBM op een juiste manier gebruikt, onderhoud en opslag van PBM's; - waar kun je (vertrouwelijk) terecht met vragen (w.o. toegang tot bedrijfsarts). <p>Deze arbocatalogus biedt hiervoor handige hulpmiddelen. Zie:</p> <p>Noodsituaties</p> <p>Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shopmedewerkers</p> <p>WIK Pompeneilandreiniger</p> <p>WIK Sanitairreiniger</p> <p>WIK Vloerenreiniger</p> <p>WIK Ovenreiniger</p> <p>Werkplekinstructiekaarten (WIK) werken in de wasinstallatie</p> <p>WIK Wasstraatproducten</p>
	 
Oplossing voor:	Op structurele wijze gerichte informatie over risico's van stoffen aanbieden en instructies geven voor de beschermende maatregelen die daarbij in acht te nemen zijn. Door een goede werkmethode en de voorzieningen op de juiste manier te gebruiken kan blootstelling voorkomen worden. Daarvoor moet de informatie aan de medewerkers wel specifiek genoeg zijn en begrijpelijk.
Beoogde effecten	
Arbo / ergonomie effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen blootstelling aan gevaarlijke stoffen. ▪ Door de werknemer bewust te laten worden van de gevaren/risico's van gevaarlijke stoffen én een goede werktechniek aan te leren tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden, kan blootstelling worden voorkomen.
Efficiency effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Baten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vakbekwaamheid bevordert veilig, gezond en efficiënt werken. ▪
Kenmerken	

Procedure instructie gevaarlijke stoffen voor medewerkers	
Specificaties	▪
Veiligheid	▪
Ergonomie	▪
Randvoorwaarden	
Techniek	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De risico's en veilige werkwijze moeten bekend zijn om goede voorlichting te kunnen geven. ▪ De voorzieningen om volgens instructie te kunnen werken moeten beschikbaar zijn. ▪ De voorlichting moet voor de werkende in passende (goed te begrijpen) taal en beelden gegeven worden.
Omgeving	▪
Implementatie	
Invoeringstermijn	Direct. Met de oplossing WIK is direct basisinformatie beschikbaar. Daarnaast is voorlichtingsmateriaal ruimschoots op de markt te verkrijgen.
Aanschafkosten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hangt sterk af van de uitvoering en of de training intern of extern gegeven wordt.
Achtergrondinformatie	
<p>Er worden diverse opleidingen aangeboden via: Beta: . Drive-Opleidingen - Drive Bovag: E-learnings over veiligheid bij PitsPro Academy</p>	





Lekbakken

Secundaire trefwoorden

Relevante branches

X	Tankstations
X	Wasbedrijf

Lekbakken	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 Technische maatregelen

Lekbakken	
Beschrijving oplossing	<p>Voorkomen dat gevaarlijke stoffen door lekkage een gevaar vormen. Afhankelijk van de gevaarsaspecten van de stof kan dit zijn brandgevaar, bijtend/corrosief, maar de vloer kan ook glad worden. Daarnaast dient voorkomen te worden dat gevaarlijke stoffen in het milieu terecht kunnen komen. Lekbakken zijn er in diverse soorten en maten en dienen afgestemd te worden op de aard van de stof en de hoeveelheid die wordt opgeslagen.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;">  <p>Lekbak voor max. 4 vaten</p> </div> <div style="text-align: center;">  <p>Kunststof bak</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;">  <p>Lekbak stelling</p> </div> <div style="text-align: center;">  <p>Mobiele lekbak</p> </div> </div> <p>Regelgeving opslag in lekbak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Minder dan 300 liter ruitensproeiervloeistof (vlampunt lager dan 40°C) aanwezig in de verkoopruimte: geen lekbak verplicht.</i> • <i>Tussen de 300 en 800 liter ruitensproeiervloeistof (vlampunt lager dan 40°C) aanwezig in de verkoopruimte: lekbak verplicht.</i> • <i>Ruitensproeiervloeistof die op het buitenterrein is opgeslagen moet tegen alle weersomstandigheden bestand zijn en de verpakkingen mogen niet groter zijn dan maximaal 5 liter.</i> • <i>Voor elke te compartimenteren categorie product* moet er een lekbak aanwezig zijn *=categorieën volgens de PGS-15</i> •
Oplossing voor:	Voorkomen verspreiding lekvloeistof in ruimte met kans op brand of gezondheidsschade en schade aan materiaal (bij lekkage corrosieve stoffen). Tevens het voorkomen van bodemverontreiniging daar waar de vloer niet voldoende vloeistofdicht is.
Beoogde effecten	
Arbo / ergonomie effect	▪
Efficiency effect	▪
Baten	▪
Kenmerken	
Specificaties	▪
Veiligheid	▪
Ergonomie	▪
Randvoorwaarden	
Techniek	▪
Omgeving	▪

Lekbakken	
Implementatie	
Invoeringstermijn	De producten zijn al op de markt te verkrijgen.
Aanschafkosten	Prijzen lopen uiteen afhankelijk van keuze uitvoering.
Mogelijke leveranciers	▪
Achtergrondinformatie	

Minder schadelijk product

Thema

Werken in de wasstraat

Secundaire trefwoorden

Reinigingsmiddelen, schadelijke stoffen

Relevante branches

X	Tankstations
X	Wasbedrijf

Minder Schadelijk product	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	Technisch/organisatorisch/overig Plaats arbeidshygiënische strategie: 1 Wegnemen/beperking bron 2 Technische maatregelen 3 Organisatorische maatregel 4 persoonlijke beschermingsmiddelen
Beschrijving oplossing	Voor diverse reinigingsmiddelen zijn inmiddels alternatieven op de markt met minder gezondheidsbezwaren en milieubezwaren. Vraag de leveranciers naar mogelijkheden. CMR stoffen zijn de eerste categorie waarvan je probeert ze uit te bannen door gezondere alternatieven te vinden. Je herkent deze aan de volgende H-zinnen in paragraaf 2.1 van het veiligheidsinformatieblad: H340, H341, H350, H351, H360 of H361 Vooral de producten die veel organische koolwaterstoffen bevatten brengen grote risico's met zich mee. Herkenbaar aan dit symbool:  Met deze aanpak zullen alleen nog schadelijke producten gebruikt worden daar waar het echt niet anders kan.
Oplossing voor:	Blootstelling van medewerkers aan schadelijke auto- en truckwasmiddelen.
Beoogde effecten	

Minder Schadelijk product	
Arbo / ergonomie effect	Geen aanvullende maatregelen nodig.
Efficiency effect	.
Baten	.
Kenmerken	
Specificaties	
Veiligheid	
Ergonomie	
Randvoorwaarden	
Techniek	De vervangende producten moeten wel voldoen aan alle kwaliteitseisen, d.w.z. minimaal hetzelfde effect hebben als de schadelijke producten.
Omgeving	
Implementatie	
Invoeringstermijn	De producten zijn al op de markt te verkrijgen.
Aanschafkosten	
Achtergrondinformatie	

Noodkit

Secundaire trefwoorden

Relevante branches

X	Tankstations
X	Wasbedrijf

Noodkit
<p>Type oplossing</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch, Organisatorisch, Overige ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregel ○ 3 Organisatorisch maatregel ○ 4 Persoonlijke beschermingsmiddelen <p>Beschrijving oplossing</p> <p>Het paraat houden van hulpmiddelen die nodig zijn bij uiteenlopende calamiteiten of incidenten met stoffenrisico's.</p> <p>Om snel en doeltreffend te kunnen handelen zijn voor de volgende situaties hulpmiddelen nodig: Bijtende stoffen in de ogen: minimaal een oogspoelfles, maar liever nog een oogspoelmogelijkheid met stromend water in de directe nabijheid van plaatsen waar met corrosieve stoffen wordt gewerkt of stoffen die oogirritatie/oogontsteking kunnen veroorzaken.</p> <p>Materialen om bij een lekkage/omvangrijk morsen te zorgen dat de producten zich niet verder verspreiden en z.s.m. kunnen worden ingedamd en opgeruimd (absorptierol/damwand, korrels, zand, doeken), inclusief (vonkvrij) gereedschap om die aan te brengen en het afval veilig op te bergen.</p>

Noodkit

Geschikte blusmiddelen en blusuitrusting (ook blusdeken).

Geschikte EHBO-middelen

Vervangende kleding voor personen waarvan de kleding doordrenkt is met benzine of andere gevaarlijke stoffen.

Vereiste persoonlijke beschermingsmiddelen om veilig de acties in bovenstaande situaties uit te kunnen voeren.

Oplossing voor

Snel, veilig en doeltreffend op kunnen treden in noodsituaties.

Beoogde effecten

Arbo / ergonomie effect:

Beperkt de schade bij het optreden van incidenten/calamiteiten

Bescherm medewerkers die handelend op moeten treden bij calamiteiten en incidenten.

Kenmerken

Geen relevante informatie beschikbaar.

Randvoorwaarden

De scenario's van de noodsituaties die zich kunnen voordoen moeten goed bekeken zijn om een juiste set van middelen beschikbaar te hebben.

Vraagt ook om organisatie van het beheer van de noodkit: sommige middelen (zoals oogspoelfles, handblussers) hebben beperkte houdbaarheid en als middelen gebruikt worden moet er nieuw materiaal aangevuld worden.

Er moeten heldere instructies zijn over wie en hoe de noodkitmiddelen gebruikt worden. Dit moet parate kennis zijn, dus herhaaldelijk instructie/oefening organiseren.

Invoering

Geen relevante informatie beschikbaar.

Achtergrondinformatie

Er worden diverse opleidingen aangeboden via:

Beta: . <https://beta-tankstations.nl/theme/beta-opleidingen/>

BOVAG: <https://www.innovam.nl/tankstations-en-autowasbedrijven>

Noodmaatregelenkalender

Service station

Nood

Maatregelen

Inhoud

1. Hoe te handelen.....	3
2. Hulpverleningsdiensten	4
3. Melding Milieu incident	4
4. Omgang met de media.....	6
5. Ondeugdelijke voedings- en overige producten.....	7
6. Vergiftiging	8
7. Ongevallen met voertuigen op service stations	9
8. Explosieve dampen.....	11
9. Brand.....	13
10. Morsen van product.....	15
11. Slachtofferhulp	18
12. Overval, Agressie, Geweld, Ongeregelheden.....	21
13. Ontruiming.....	23
14. Productvermenging (Contaminatie)	25
15. Dringende oproepnummers	27

1.Hoe te handelen


Snel handelen is noodzaak

Dreigende en gevaarlijke situaties kunnen door **snel optreden** veelal grotendeels worden afgewend.
Raak niet in paniek! Bel voor Hulp

Alle in deze uitgave geplaatste telefoonnummers zijn **Noodnummers**

Dus alleen te gebruiken in geval van **nood**

2. Hulpverleningsdiensten

Medische hulpdienst/Ambulance	
Brandweer	
Politie	

Geef altijd, kort en bondig, de volgende informatie:

1. Omschrijving van het incident
2. Bij gewonden: de aard van de verwondingen en het aantal gewonden
3. Naam en adres van tankstation
4. Het telefoonnummer van het station en uw **eigen** naam
5. Vraag en noteer de naam van degene waarmee u hebt gesproken
- 6. Verbreek de verbinding niet voordat alle vragen beantwoord zijn!**
- 7. Waarschuw:**

<p>Exploitant/Manager:.....</p> <p>.....</p> <p>Oliemaatschappij alarmnummer:</p> <p>.....</p>
--

Na afwikkeling van het incident:

8. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
9. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

3. Melding Milieu incident

Paginanummer Noodmaatregelenkalender: 4

AC Tank en Was GevStof deel 2 def2025_

1. Niet voorzien voorval

Alle situaties of omstandigheden, zogenaamde niet voorziene voorvallen, die afwijken van de normale werkwijze en daarmee nadelige gevolgen kunnen hebben voor het milieu dienen direct bij het plaatselijk bevoegd gezag gemeld te worden.

Ongelukken en calamiteiten horen hier ook onder.

Als niet voorzien voorval kan aangemerkt worden:

1. Brand
2. Explosie
3. Gaslekkage
4. Brandstoflekkage/morsin
5. Oppervlaktewaterverontreiniging
6. Bodem of oppervlakte verontreiniging
7. Verspreiding van stoffen door brand of explosie
8. Alle voorvallen met mogelijk kleiner overlast buiten de inrichting
9. Alle voorvallen met mogelijk kleinere milieugevolgen buiten de inrichting op gebied van lucht en bodem
10. Bodemverontreiniging a.g.v. vloeistoflekkages; lekkende opslagtank
11. Kleine lekkages met beperkte gevolgen
12. Alle voorvallen met mogelijk kleiner gevolgen op gebied van oppervlaktewater en waterbodem

Deze lijst is niet limitatief

2. Meldingsprocedure

Ga bij uw bevoegd gezag na de procedure inzake melding van milieu-incidenten. Zij zullen u aan kunnen geven wat de vereiste richtlijnen zijn en binnen welke periode na plaatsvinden van het incident melding dient plaats te vinden.

Volg verder de procedure zoals in deze klapper en bedrijfsnoodplan per incident is aangegeven.

3. Belangrijke telefoonnummers:

Brandweer/politie (bij brand, lekkage of explosiegevaar)	112
Lokale milieudienst
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

4. Omgang met de media

Indien, **tijdens of na** een ernstig incident, vertegenwoordigers van de pers zich melden, in persoon of telefonisch, dient uw reactie steeds dezelfde te zijn, wie ook contact met u opneemt:

1. Wees beleefd en diplomatiek
2. Weiger elke verklaring. Verwijs naar politie of naar het hoofdkantoor afdeling Public Relations van [....]
3. Weiger elke toegang tot werkplaats, bevoorradingszone of shop indien deze verboden is voor het publiek.
4. Behandel de pers als iedere andere burger die niets met het incident te maken heeft.

5. Ondeugdelijke voedings- en overige producten

1. **Bedorven voedingswaren**

1. Neem de voedingswaren van hetzelfde lot, zowel gesloten als aangebroken verpakkingen, uit de verkoop. (Zowel shop als opslag)
2. Sla ze apart op en markeer ze duidelijk met de waarschuwing “Geblokkeerd” om vergissingen te voorkomen.

Bij bereiding:

- Indien het ingrediënten betreft, neem alle halffabricaten of eindproducten uit de verkoop en verwijder ze.
- Tenzij nader onderzoek noodzakelijk is, kun je alle aangebroken verpakkingen, halffabricaten en eindproducten afschrijven en weggooien.

Voor alles geldt:

3. Bewaar de geblokkeerde verpakkingen onder de juiste omstandigheden (Gekoeld/bevroren)
4. Verwittig uw medewerkers
5. Verwittig de leverancier van elke klacht, geef elk detail.
6. Bij betrokkenheid van een klant:
 - a) Vraag naam, adres en telefoonnummer.
 - b) Vraag de datum van aankoop en de datum van het ontdekken.
 - c) Vraag of er klachten zijn en zo ja, welke.
 - d) Erken geen enkele aansprakelijkheid, onderteken niets.
7. Meld het incident direct bij uw manager of exploitant

Na afwikkeling van het incident:

8. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
9. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

Voor meer informatie, raadpleeg het voedselveiligheidssysteem hoofdstuk 1.7 “Als er ondanks alles toch iets misgaat”

Indien een klant onwel geworden is na het nuttigen van de voedingswaren, contacteer onmiddellijk:

Medische hulpdienst	112
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Zoals aangegeven in “Hoe te handelen”.

6. Vergiftiging

Vergiftigingen kunnen veroorzaakt worden door inslikken, inademen, inspuiten of door contact met huid, slijmvliezen of ogen. Het is lang niet altijd duidelijk dat een slachtoffer vergiftigd is. Wel kunnen er aanwijzingen zijn: een open fles met een doodshoofd erop, een draaiende motor, een lege geneesmiddelenverpakking

Wat stel je vast?

1. Iemand heeft een giftige stof ingeslikt of een overdosis (alcohol, drugs of medicijnen) ingenomen
2. Soms is het slachtoffer (bijna) bewusteloos of zijn er ademhalingsmoeilijkheden
3. Het slachtoffer kan zeer grote of kleine pupillen hebben, een vreemde huidskleur, buikkrampen, stuipen of brandwonden, of is misselijk

Wat doe je?

4. Bel bij 112 bij een ernstige vergiftiging (bewusteloosheid, ademhalingsmoeilijkheden of ernstige brandwonden).
5. Bel in alle andere gevallen zo snel mogelijk de huisarts. Wacht niet tot er symptomen verschijnen!
6. Neem het juiste Veiligheidsinformatieblad/MSDS en onderneem verdere Actie zoals hierop vermeld
7. Geef aan zowel 112 als de huisarts de volgende gegevens door (indien bekend):
 1. de naam van het product dat de vergiftiging veroorzaakt heeft;
 2. de hoeveelheid (aantal tabletten of slokken);
 3. wat de toestand van het slachtoffer.
8. Volg stipt het advies van de hulpverleners op.
 1. Laat het slachtoffer nooit braken en geef ook geen water, melk of andere middelen te drinken tenzij op uitdrukkelijk advies van een professionele hulpverlener.

Indien een klant onwel geworden is na inname of blootstelling van gevaarlijke producten, contacteer dan onmiddellijk:

Medische hulpdienst	112
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Zoals aangegeven in "Hoe te handelen".

Na afwikkeling van het incident:

9. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
10. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

7. Ongevallen met voertuigen op service stations

1. Aanrijding tussen klanten

1. Bij brandgevaar: houd een brandblusser binnen handbereik en sluit de elektriciteit van de pompen af.
2. VERBIED HET ROKEN
3. VERBIED HET GEBRUIK VAN MOBIELE TELEFOONS OF OVERIGE SOORTGELIJKE MOBIELE APPARATUUR ZOALS FOTOCAMERA'S op het voorterrein of in directe nabijheid van het ongeval!
4. Laat de wagens naar een veilige plaats duwen. NIET LATEN STARTEN !
5. Aanvaard geen enkele aansprakelijkheid. Beide partijen dienen de zaak onderling te regelen.
6. Noteer alle details van het incident en maak een situatieschets.
7. Noteer naam, adres en telefoonnummer van de getuigen.
8. Geef gelegenheid tot telefoneren met de vaste telefoon.

Brandweer (bij brand of explosiegevaar)	112
Politie (bij betwisting tussen klanten onderling)	
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Na afwikkeling van het incident:

9. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
10. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

2. Beschadiging van installatie door een klant

1. Bij brandgevaar : sluit de elektriciteit van de afleverzuilen af en houd een brandblusser binnen handbereik.
2. VERBOD HET ROKEN !
3. VERBOD HET GEBRUIK VAN MOBIELE TELEFOONS OF OVERIGE SOORTGELIJKE MOBIELE APPARATUUR ZOALS FOTOCAMERA'S op het voorterrein of in directe nabijheid van het ongeval!
4. Laat de wagens naar een veilige plaats duwen. NIET LATEN STARTEN !
5. Verwittig :

Brandweer (bij brand of explosiegevaar)	<div style="border: 2px solid red; padding: 5px; display: inline-block;">112</div>
Politie (bij betwisting)	
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Zoals in "Hoe te handelen"

6. Erken geen enkele aansprakelijkheid.
7. Noteer van eventuele getuigen: naam, adres, telefoonnummer, kenteken.
8. Geef gelegenheid tot telefoneren met de vaste telefoon.
9. Vul samen met de klant het aanrijdingsformulier voor de verzekering in (vergeet niet het te laten ondertekenen door de klant) en bezorg het aan de Oliemaatschappij Helpdesk.
10. Verzend de schadeformulieren naar Oliemaatschappij helpdesk.

Na afwikkeling van het incident:

11. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
12. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

8. Explosieve dampen

1. Benzine- en LPG-dampen

Benzine- en LPG-dampen zijn zwaarder dan lucht en verzamelen zich dus laag aan de grond (afhankelijk van wind/ventilatie). Houd er rekening mee dat deze dampen zich dus ook in ondergrondse ruimten zoals kelders, schachten of kruipruimtes kunnen verzamelen. Als de gas-/dampwolk geconcentreerd genoeg is dan kan een kleine vonk voldoende zijn om een explosie te veroorzaken. Let dus op alle elektrische apparaten in de buurt. Aan- en uitschakelen (ook automatische schakeling!) veroorzaakt vonken. Deze vonken kunnen ontvlaming en explosie van de gas/dampwolk veroorzaken.

Hoofdschakelaar

Indien er geen benzine- of gaslucht hangt in de ruimte waar de hoofdschakelaar zich bevindt :

⇒ hoofdschakelaar uitschakelen

Indien er wel benzine- of gaslucht hangt in de ruimte waar de hoofdschakelaar zich bevindt :

⇒ hoofdschakelaar **NIET** uitschakelen

⇒ geen elektriciteit aan- of uitschakelen

(dus ook geen verlichting aan- of uitdoen)

Draagbare telefoon en CB-radio installatie

Draagbare DECT telefoons, GSM's, CB-radio installaties en andere apparatuur zoals fotocamera's leveren energie af onder de vorm van radiogolven en veroorzaken vonken bij het aan- en uitschakelen.

⇒ verbied het gebruik van deze apparaten op de tankplaats

I. Sterke benzine- of gaslucht op het voorterrein

1. Schakel de hoofdschakelaar uit
2. Doof alle waakvlammen.
3. Waarschuw de klanten voertuig niet te starten, maar dit onmiddellijk te verlaten.
4. Leidt hen direct naar een plaats in een veilige zone (bovenwinds).
5. VERBOD HET ROKEN.
6. VERBOD HET GEBRUIK VAN MOBIELE TELEFOONS OF OVERIGE SOORTGELIJKE MOBIELE APPARATUUR ZOALS FOTOCAMERA'S!
7. Sluit het station af.
8. Verwittig onmiddellijk :

Brandweer/Politie	112
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Zoals aangegeven in "Hoe handelen".

Na afwikkeling van het incident:

9. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
10. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

II. Sterke benzine- of gaslucht in het gebouw

1. Open alle ramen en deuren met het oog op maximale luchtcirculatie.
2. Verzoek de klanten en collega's het tankstation onmiddellijk te verlaten.
3. VERBOD HET GEBRUIK VAN MOBIELE TELEFOONS OF OVERIGE SOORTGELIJKE MOBIELE APPARATUUR ZOALS FOTOCAMERA'S!
4. VERBOD HET ROKEN.
5. Doof alle waakvlammen.
6. Schakel de hoofdschakelaar uit, TENZIJ ER BENZINE- OF GASENDAMPEN HANGEN IN DE RUIMTE VAN DE HOOFDSCHAKELAAR, verlaat dan zo snel mogelijk het gebouw.
7. Sluit de toegangsweg naar het station af.
8. Verwittig onmiddellijk:

Brandweer/Politie	112
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Zoals aangegeven in "Hoe handelen".

Na afwikkeling van het incident:

9. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
10. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

III. Andere dampen

Explosieve dampen kunnen ook veroorzaakt worden door:

- A. LPG-flessen
- B. Camping-gas
- C. Verf en verfverduuners
- D. Oplosmiddelen
- E. Gas- en benzine-aanstekers
- F. Aerosolbussen
- G. Waterstofgas dat vrijkomt bij het opladen van accu's (heeft geen geur)

Indien er gassen vrijkomen in de opslagplaats van ontvlambare producten, neem dan de maatregelen zoals hierboven beschreven.

9. Brand

SLA DIREKT DE LPG-NOODSTOPKNOP IN !

I. Brand op het voorterrein of in het gebouw

1. Schakel de hoofdschakelaar uit
2. Waarschuw de aanwezigen (Zowel klanten als overige personeelsleden)
3. Laat alle klanten meteen het servicestation verlaten
4. Sluit alle ramen en deuren om uitbreiding van de brand te voorkomen
5. Sluit de toegang tot het servicestation af (Zowel in- als uitrit en overige wegen)
6. Verwittig onmiddellijk :

Brandweer/Politie	112
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Zoals aangegeven in "Hoe handelen"

7. Tracht de **beginnende** brand te blussen voor zover uw persoonlijke veiligheid dit toelaat.
8. Na afwikkeling van het incident:
9. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
10. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

II. Autobrand

1. Verwittig onmiddellijk :

Brandweer/Politie	112
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Zoals aangegeven in "Hoe handelen"

2. Zorg ervoor dat alle personen uit de wagen komen.
3. Verwijder, indien mogelijk, de wagen uit de buurt van de pompen.
4. Blus de brand met de poederblussers.
5. Open nooit de motorkap volledig in geval van een motobrand: blus door een kleine opening !

III. Brand in omgeving bovengrondse L.P.G.-opslagtank

1. Sla de L.P.G.-noodstopknop in.
2. Open de watersproei-installatie
3. Verbied het roken
4. Verwittig onmiddellijk :

Brandweer/Politie	112
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

Zoals aangegeven in "Hoe handelen"

5. Raadpleeg L.P.G. Installatieboek Hoofdstuk I-1

Na afwikkeling van het incident:

Paginanummer Noodmaatregelenkalender: 13

AC Tank en Was GevStof deel 2 def2025_

6. Vul indien noodzakelijk het schadeformulier in
7. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

**Weet waar de Brandblusser hangt.
Weet hoe de brandblusser werkt**

Basisregels voor het gebruik van draagbare brandblussers

(Pictogrammen blussen van branden invoegen!!!)

10. Morsen van product

I. Belangrijke morsing van product bij levering

1. Blijf kalm
2. Beveel de levering stop te zetten.
3. Schakel de elektriciteit uit en verwijder alle ontstekingsbronnen.
4. Houd een brandblusser binnen handbereik.
5. Laat de chauffeur van de tankwagen niet vertrekken: brandgevaar.
6. Laat geen motorvoertuigen starten vanwege brandgevaar.
7. De chauffeur van de tankwagen heeft de instructies gekregen de brandweer te verwittigen en de volgende inlichtingen te verstrekken:
 - o De juiste plaats en het telefoonnummer van het servicestation. Indien het een servicestation langs de autosnelweg betreft, zal hij de richting aanduiden;
 - o Het producttype (de ADR-nummers aangeduid op de oranje platen op de tankwagen) en de vermoedelijke hoeveelheid product die is overgelopen;
 - o Het nodige materiaal om hulp te bieden.
 - o Verzeker u ervan dat dit gebeurt of neem deze taak van de chauffeur over!
8. Neem maatregelen om het gemorste product in te dammen in overleg met de chauffeur; vermijd dat het product in de leidingen, riolering, werkkuilen of kelders belandt. Gebruik een vonkvrije schop, zand, aarde of absorberende materialen.
9. Signaleer het gevaar in samenwerking met de chauffeur van de vrachtwagen.
10. Vergewis u ervan dat er in een straal van ten minste 40 meter geen externe bron van ontvlaming aanwezig is.
11. Verwijder de omstaanders en sluit het betrokken gedeelte van het station, of indien nodig het hele station af.
12. Waarschuw :

Brandweer/Politie	112
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant

13. Vul het schadeformulier voor de verzekering in (vergeet niet het te laten ondertekenen door de chauffeur) en bezorg het aan de Oliemaatschappij helpdesk.
14. Laat het product en het met product verontreinigd materiaal (zand, aarde, absorberende korrels, enz.) ophalen door een erkend ophaler en bewaar de afvoerbon in het "Installatieboek Service Station".
15. Indien er product terechtgekomen is in de olie-benzine-afscheider, moet u deze laten schoonmaken.
Bewaar het bewijs hiervan in het "Installatieboek Service Stations".

Na afwikkeling van het incident:

16. Vul indien noodzakelijk een schadeformulier in
17. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

II. Andere belangrijke morsing van product

1. Blijf kalm
2. Schakel de elektriciteit uit en verwijder alle onstekingsbronnen.
3. Hou een brandblusser binnen handbereik.
4. Laar geen motorvoertuigen starten vanwege brandgevaar.
5. Waarschuw :

Brandweer/Politie	112
Lokale milieudienst bij brand, explosie, lekkage
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant/Stationmanager

Geef steeds volgende informatie :

- Beschrijf het incident volledig (producttype, vermoedelijke hoeveelheid, enz.)
- Gewonden: omschrijf bondig de aard van de verwondingen en geef het aantal geblesseerden.
- Geef het volledige adres van het service station: gemeente, straat, nummer.
- Geef uw eigen naam en het telefoonnummer van het service station.

VERBREEK DE VERBINDING NIET VOORDAT ALE VRAGEN BEANTWOORD ZIJN !

6. Neem maatregelen om het gemorste product in te dammen; vermijd dat het product in de leidingen, riolering, werkkuilen of kelders belandt. Gebruik een vonkvrije schop, zand, aarde of absorberende materialen.
7. Signaleer het gevaar.
8. Vergewis u ervan dat er in een straal van ten minste 40 meter geen externe bron van ontvlaming aanwezig is.
9. Verwijder de omstaanders en sluit het betrokken gedeelte van het station, of indien nodig het hele station af.
10. Vul het schadeformulier voor de verzekering in (vergeet niet het te laten ondertekenen door de persoon die verantwoordelijk is voor het incident) en bezorg het aan de Oliemaatschappij helpdesk.
11. Laat het product en het met product verontreinigd materiaal (zand, aarde, absorberende korrels, enz.) ophalen door een erkend ophaler en bewaar de afvoerbon in het "Installatieboek Service Station".
12. Indien er product terechtgekomen is in de olie/benzine-afscheider, moet u deze laten schoonmaken.
Bewaar het bewijs hiervan in het "Installatieboek Service Station".

Na afwikkeling van het incident:

13. Vul indien noodzakelijk een schadeformulier in
14. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

III. Morsing van het product bij het tanken of door wagen met lekke tank

1. Heeft een persoon grote hoeveelheid benzine of diesel over zich heen gekregen, doordrenkte kleding, zie Slachtofferhulp.
2. Zet het betrokken gedeelte van het station af.
3. Zorg dat alle personen uit het voertuig komen.
4. Hou een brandblusser binnen handbereik.
5. Laat geen motorvoertuigen starten vanwege brandgevaar. Duw het betrokken voertuig van het voorterrein.
6. Zet deuren en kofferbak van het voertuig open om te ventileren.
7. Verwijder het gemorste product met absorberende materialen.
8. Vul het schadeformulier voor de verzekering in (vergeet niet het te laten ondertekenen door de persoon die verantwoordelijk is voor het incident) en bezorg het aan de Oliemaatschappij Helpdesk.
9. Laat het product en het met product verontreinigde materiaal afvoeren door een erkend ophaler en bewaar de afvoerbbon in het "Installatieboek Service Station".
10. Indien er product terechtgekomen is in de olie/benzine-afscheider, moet u deze laten schoonmaken. Bewaar het bewijs hiervan in het "Installatieboek Service Station".

Na afwikkeling van het incident:

11. Vul indien noodzakelijk een schadeformulier in
12. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

IV. Morsing van motorolie

1. Ruim de gemorste olie op met zand of een ander absorberend product.
2. Laat het product en het met product verontreinigde materiaal afvoeren door een erkend ophaler en bewaar de afvoerbbon in het "Installatieboek Service Station".

Na afwikkeling van het incident:

3. Vul indien noodzakelijk een schadeformulier in
4. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

11. Slachtofferhulp

1. Weten wat je doet.
2. Zorg voor je eigen veiligheid.
3. Zorg voor de vitale functies van het slachtoffer.
4. Verwittig gespecialiseerde hulp.
5. Zorg voor de niet vitale functies van het slachtoffer.
6. Zorg dat je hulp als steun overkomt.
7. Verwittig na het verlenen van de eerste hulp:

Medische hulpdiensten/Ambulance	112
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant/Stationmanager

Zoals aangegeven in "Hoe handelen".

Na afwikkeling van het incident:

8. Vul indien noodzakelijk een schadeformulier in
9. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

I. Incident met gevaarlijke stoffen/brandstoffen (algemeen)

Als grote hoeveelheid **benzine of diesel** op de kleding/huid komt:

- de kleding z.s.m. uit doen, huid afwassen.
- Let op: brandgevaar en opname gevaarlijke stoffen door de huid!

Producten worden opgenomen via de huid en kunnen zo schade aanrichten, bovendien is kleding ontvlambaar door de brandstof.

Als gevaarlijke stof op de huid, in de ogen of in de mond terecht komt of als iemand een gevaarlijke stof heeft ingeademd: zie voor de EHBO maatregelen het Veiligheidsinformatieblad of Safety Data Sheet, dat moet in de shop/in kantoor beschikbaar zijn!

II. Bewusteloosheid

Waak erover dat de ademhaling regelmatig blijft en observeer voortdurend de toestand van het slachtoffer. Zorg voor frisse lucht.

III. Ademhaling

INDIEN HET SLACHTOFFER NIET MEER ADEMT

Leg het dan op zijn rug.

[Tekening n°1](#)

Open de mond van het slachtoffer en verwijder alles wat eventueel in de mond steekt.

[Tekening n°2](#)

Houd het hoofd achterover om de ademhalingswegen vrij te maken. Deze houding aanhouden en de wang ondersteunen zoals op de afbeelding.

[Tekening n°3](#)

Kniel naast het hoofd van het slachtoffer. Hou het hoofd achterover, open de mond en knijp de neus dicht.

[Tekening n°4](#)

Open de mond, haal diep adem. Zet uw mond over die van het slachtoffer en adem fors uit.

Normaal komt de borst van het slachtoffer omhoog. Haal uw mond weg en laat de borst van het slachtoffer terug zakken. Indien de borst niet omhoog komt, zie dan of het hoofd van het slachtoffer nog voldoende achterover gehouden wordt. Herhaal deze handeling 12 maal per minuut tot wanneer het slachtoffer terug zelf ademt. Verder neem je de tekens van de normale ademhaling waar.

IV. Hevige bloeding

Tracht de bloeding tegen te gaan door lokale samendrukking (met vingers en duim). Breng een verband aan. Bij bloeding aan ledematen kan deze (voor zover er geen breuken zijn) vertraagd worden door het getroffen lidmaat omhoog te houden.

V. Mogelijke botbreuken

Het slachtoffer niet verplaatsen, tenzij er onmiddellijk gevaar zou zijn.

VI. Brandwonden

1. BRANDWONDEN VAN VERSCHILLENDE GRADATIE

Bij brandwonden van verschillende gradatie of bij open blaren, nooit de kleding verwijderen die aan de wonden kleeft? Bij kleine brandwonden, deze overvloedig spoelen met koud water (15 min.) en een steriel verband aanbrengen en het slachtoffer laten opnemen in een ziekenhuis.

2. CHEMISCHE BRANDWONDEN

Zorg ervoor zelf niet met de chemische stof in aanraking te komen. Verwijder alle besmette kleding, voor zover deze niet aan de huid kleeft. Spoel overvloedig met proper en koud water gedurende 10 – 15 minuten. Breng een steriel verband aan op de besmette zone en laat het slachtoffer opnemen in het ziekenhuis.

VII. Ogen

Vreemd voorwerp in het oog :

⇒ Verwijderen door spoeling met schoon en koud water, of eventueel met een steriel gaasje.

Chemische stof in het oog :

⇒ Het oog ononderbroken spoelen met schoon en koud water 10-15 minuten.

Personen met oogletsels dienen onmiddellijk in een ziekenhuis te worden opgenomen. Ervoor waken dat tijdens het transport het oog bedekt wordt met een steriel oogverband.

VIII. Elektrische Schok

Zorg eerst voor uw eigen veiligheid.

Het slachtoffer niet aanraken vooraleer de elektriciteit is uitgeschakeld. Indien het onmogelijk is om de elektriciteit uit te schakelen, ga dan op een droog en isolerend materiaal staan en gebruik een gereedschap in hout of plastic om het slachtoffer te scheiden van de elektrische bron. Indien het slachtoffer niet meer ademt, pas dan de mond-op-mondbeademing toe tot wanneer het slachtoffer terug uit eigen beweging **ademt of tot de komst van de medische hulp.**

IX. Gasbedwelmig

Gebruik passende beschermingsmiddelen.

Breng het slachtoffer in de frisse lucht.

Indien het slachtoffer niet meer ademt, pas dan de mond-op-mondbeademing toe tot wanneer het slachtoffer terug uit eigen beweging ademt of tot de komst van de medische hulp. Laat het slachtoffer in een ziekenhuis **opnemen met de vermelding welk gas het betreft.**

X. Kleine verwondingen

De slachtoffers van kleine verwondingen, van dien aard zoals deze die ze thuis zelf zouden verzorgen, kunnen zich best de handen wassen en een klein steriel verband aanbrengen uit de verbanddoos.

XI. Verbanddoos voor eerste hulp

Na elk gebruik dient de verbanddoos zo spoedig mogelijk te worden aangevuld.

12. Overval, Agressie, Geweld, Ongeregeldheden

I. Overval/Agressie/Geweld

1. Blijf kalm
2. Bied geen weerstand
3. Geef de overvaller/agressor waar hij om vraagt
4. Observeer goed: Lengte, gewicht, leeftijd, kleur, ogen, sieraden, littekens, zo mogelijk kleur en **merk auto, kenteken enz.**

NADAT DE OVERVALLER/AGRESSOR VERTROKKEN IS

5. Stel het alarmsysteem in werking
6. Verwittig onmiddelijk :

Politie/Medische hulpdiensten	112
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant/Stationmanager

Zoals aangegeven in "Hoe handelen".

7. Sluit de shop af en vraag elke getuige ter plaatse te blijven tot de komst van de politie. Indien zij niet ter plaatse kunnen blijven, noteer dan hun naam, adres, telefoonnummer, kenteken.
8. Noteer gegevens van getuigen: datum, tijd, naam, adres, telefoonnummer, kenteken.
9. Noteer details van het incident : kledij van de overvallers, met welk voertuig en in welke richting de overvallers gevlucht zijn.
10. Raak niets aan tot de komst van de politie.
11. Ga hierna na hoeveel geld en goederen er weg zijn.

Na afwikkeling van het incident:

12. Het incident bespreken met collega's, leiding is belangrijk om van de schrik te bekomen. Merk je dat het incident je erg heeft aangegrepen vraag dan professionele hulp via je leidinggevende.
13. Vul indien noodzakelijk een schadeformulier in
14. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

II. Ongeregeldheden, Storing van de openbare orde

1. Op het voorterrein

1. Sluit alle lokalen af en schakel de elektriciteit van de pompen uit indien nodig.
2. Stel het alarmsysteem in werking.
3. Verwittig onmiddelijk :

Politie/Medische hulpdiensten	112
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant/Stationmanager

Zoals aangegeven in de "Hoe handelen".

4. Noteer zoveel mogelijk gegevens : aantal personen, signalementen, kentekens.
5. Noteer naam, adres en telefoonnummer van de getuigen.

Na afwikkeling van het incident:

6. Vul indien noodzakelijk een schadeformulier in
7. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

2. In de shop

1. Sluit de kassarimte indien mogelijk en vergrendel de kassa-lade.
2. Stel het alarmsysteem in werking.
3. Verwittig onmiddelijk :

Politie/Medische hulpdiensten	112
Oliemaatschappij Noodnummer
Exploitant/Stationmanager

Zoals aangegeven in de "Hoe handelen".

4. Noteer zoveel mogelijk gegevens : aantal personen, signalementen, kentekens.
5. Noteer naam, adres en telefoonnummer van de getuigen.

Na afwikkeling van het incident:

6. Vul indien noodzakelijk een schadeformulier in
7. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

13. Ontruiming

I. Ontruiming bevoegdheid

De ontruiming geschiedt onder verantwoordelijkheid van de dienstdoende bedrijfshulpverlener en volgens de onderstaande ontruimingsinstructies. Indien politie of brandweer reeds aanwezig zijn, hebben deze de leiding over de ontruiming.

Het signaal voor ontruiming wordt gegeven middels directe mondelinge overdracht. Afhankelijk van de aard van het incident kan het gebouw en/of de lokatie geheel of gedeeltelijk moeten worden ontruimd.

De bedrijfsleider van het station is verantwoordelijk voor het actueel houden van het ontruimingsplan.

Algemene gegevens: (*Volledig invullen*)

Naam bedrijf	Oliemaatschappij tankstation
Adres	
Gemeente:	
Bedrijfshulpverlener	
Telefoon	
Mobiel	
Plaatsvervanger	
Telefoon	
Mobiel	

II. Ontruimingsinstructies

A. Alarmering intern

De interne alarmering in geval van ontruiming geschiedt middels directe mondelinge overdracht en buiten middels de intercom.

1. **Taken bedrijfshulpverlener**

- Informeer wat er precies aan de hand is.
- Volg de procedures uit het bedrijfsnoodplan.
- Beslis of er geheel of gedeeltelijk ontruimd moet worden.
- Geef leiding aan de ontruiming.
- Controleer alle ruimten om zeker te stellen dat er zich niemand meer in het gebouw bevindt, of geef hier opdracht toe.
- Geef één van de medewerkers, indien van toepassing, de opdracht de tankautochauffeur het vullen te laten stoppen en zich naar de centrale verzamelplaats te begeven.
- Geef één of meerdere medewerkers de opdracht zowel inrit als uitrit en overige toegangen af te zetten met de daarvoor bestemde materialen en de nog aanwezige klanten weg te sturen of naar de centrale verzamelplaats te verwijzen.
- Kies een veilige verzamelplaats
 - niet onder de luifel
 - niet in de nabijheid van ramen (in verband met rondvliegend glas)
- Laat geen personen meer tot het gebouw toe.
- Geef de bevelvoerder van de brandweer of politie korte en duidelijke informatie
- Reset de brandmeldinstallatie alleen in opdracht van de brandweer of politie

2. **Taken medewerkers**

- U wordt gewaarschuwd
- Volg de standaard ontruimingsinstructies op.
- Volg de instructies van leidinggevenden op.

3. **Wijze van ontruiming**

- Ontruimen geschiedt in overleg met de brandweer
- Ontruimen geschiedt in opdracht van de bedrijfshulpverlener

De verzamelplaats bij gehele ontruiming dient een vooraf besproken lokatie te zijn. Bespreek deze met personeelsleden.

B. Alarmering extern

De alarmering van hulpverleningsinstanties, [Oliemaatschappij] en andere belanghebbenden bij noodsituaties is ook al besproken bij de andere verschillende noodsituaties.

Arts	
Ambulance Brandweer Politie	112
Oliemaatschappij Alarmnummer
Exploitant/Stationmanager	
Oliemaatschappij Area Sales Manager	

14. Productvermenging (Contaminatie)

Dit is een ernstige situatie en kan drie oorzaken hebben

1. Product verkeerd gestort

1. Stop de verkoop uit de tank.
2. Informeer de klanten die zich op het voorterrein bevinden van de productvermenging en ga na of zij gecontamineerd product getankt hebben.
3. Waarschuw:

Exploitant/Stationmanager	
Oliemaatschappij	Dag
afd. Distributie	Nacht + weekend	06-.....

4. Noteer alle gegevens van de levering (chauffeur, kenteken, tanktruck, datum, tijd) op het schadeformulier.
5. Vul per klant die schade ondervonden heeft een schadeformulier in en laat het formulier door de klant ondertekenen.
6. Aanvaard geen enkele aansprakelijkheid.
7. ONDERTEKEN NIETS ! ZEG NIETS TOE !
8. Geef klanten de gelegenheid een garage of de Pechverhelpingsdienst te telefoneren.

Naam:	Tel:
-------------	------------

9. Verzend het schadeformulier(en) naar de Oliemaatschappij Helpdesk.
10. De verkoop van het product mag heropgestart worden nadat Oliemaatschappij tests heeft laten uitvoeren en het product conform verklaard is.

Na afwikkeling van het incident:

11. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

2. Verkeerde brandstof tanken

De klant merkt dat verkeerde brandstof wordt getankt

1. Laat de auto van het voorterrein verwijderen.
2. Geef klanten de gelegenheid een garage of de Pechverhelpingsdienst te telefoneren

3. Naam:	4. Tel:
----------------	---------------

5. Noteer : datum, tijd, naam, adres, telefoonnummer, kenteken.
6. Aanvaard geen enkele aansprakelijkheid.
7. ONDERTEKEN NIETS ! ZEG NIETS TOE !
8. Maak het schadeformulier op.

Na afwikkeling van het incident:

9. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

De klant merkt niet dat verkeerde brandstof is getankt en rijdt weg

Later komt de klant terug omdat de motor is stilgevallen of storing vertoont.

1. Handel zoals onder I-2 tot en met 11

3. Water in brandstof

1. Stop de verkoop uit de tank.
2. Waarschuw :

Exploitant/Stationmanager
Oliemaatschappij Helpdesk

3. Als er klanten zijn welke dit vervuilde product hebben getankt, vul per klant een schadeformulier in.
4. Aanvaard geen enkele aansprakelijkheid en onderteken niets !
5. Laat klanten welke dit product hebben getankt niet starten, ter voorkoming van schade.
6. Verzend het schadeformulier(en) naar Oliemaatschappij Helpdesk.

Na afwikkeling van het incident:

7. Indien van toepassing, rapporteer het incident in REGISTRATIESYSTEEM

15. Dringende oproepnummers

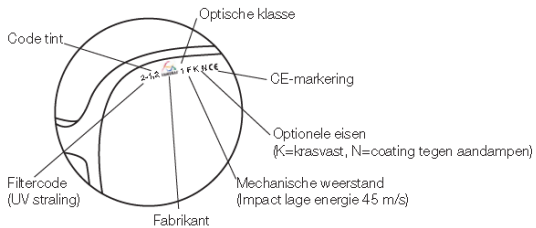
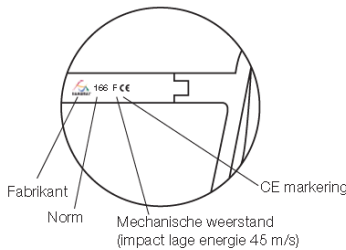
NOODGEVALLEN

Arts	
Ambulance	
Brandweer	
Politie	
Oliemaatschappij Alarmnummer	
Lokale milieudienst	
Exploitant/Stationmanager	
Oliemaatschappij Area Sales Manager	
Oliemaatschappij Engineer	
Oliemaatschappij Customer Service	
Oliemaatschappij Distributie afdeling	
Verzekeraar	

SCHADE

Oliemaatschappij Helpdesk
Tankinstallatie/Afleverzuilen	
Carwash	
Compressor	
Elektrische installatie	
Lichtreclame/verlichting	
LPG-Installatie/Afleverzuilen	
Wegenwacht	
Takel/Bergingsbedrijf	

PBM: achtergrondinformatie

Achtergrondinformatie persoonlijke beschermingsmiddelen	
Adembescherming	Voor bijzondere bewerkingen zoals het verwijderen van teer- of betonresten of bij HACCP-reiniging van bedrijfswagens kan het nodig zijn dat er adembescherming gedragen moet worden. Raadpleeg hiervoor een specialist.
Veiligheidsbrillen en gelaatschermen	<p>Veiligheidsbrillen en gelaatschermen moeten voldoen aan tenminste de volgende eisen.</p> <p>De schermhouder en het gelaatscherm:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevatten het CE keurmerk. • Zijn geschikt voor mechanische weerstandsklasse B (gemiddeld) of A (hoog). • Voldoen aan EN 166 norm. <p>De schermhouder is geschikt voor toepassingsgebied 3 (druppels en spatten). En het gelaatscherm heeft optische klasse 3.</p> <p>Het materiaal van de bril is chemicalienbestendig, kies daarom voor cellulose acetaat. Polycarbonaat is niet geschikt.</p> <p>Dat check je op het op het gelaatscherm en de schermhouder, zie figuur¹ hieronder.</p> <p>Identificatie van de lens</p>  <p>Identificatie van het montuur</p> 
Handschoenen	<p>Handschoenen zijn van neopreen. Dit materiaal is bestendig tegen de verschillende type producten bij tank- en wasbedrijven. De handschoenen moeten voldoen aan tenminste de volgende eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze bevatten het CE keurmerk. Dat check je aan het label, zie figuur hieronder. • Ze voldoen aan NEN 3741. Dat check je aan het label, zie figuur hieronder • Ze bevatten het symbool 'chemicaliënbestendig'. Dat check je aan het label, zie figuur hieronder.

¹ Check auteursrechten. Bron: <https://www.vdp.com/resources/34/3.pdf>

Achtergrondinformatie persoonlijke beschermingsmiddelen

- Ze zijn bestand tegen de stoffen waar mee gewerkt wordt. In veel gevallen is de lettercode AKL de optimale keuze.

Producttypes	Lettercode handschoen NEN-ISO 374-1
01. Ovenreiniger	K
02. Vloerreinigers	A - K
03. Sanitairreinigers	L
10. Wasstraat- voorreiniger	A -K
11. Wasstraat- shampoo	A - K - N
12. Wasstraat- was	A
13. Wasstraat - chemische drooghulp	A
21. Pompeneilandreinigers	A - K - L
31. Tar Removers	A
32. HACCP Cleaning	A

Raadpleeg zo nodig uw leverancier.

- Dit check je in de specificaties bij de leverancier. Ze hebben een permeatie-index 6. In de praktijk betekent dit dat de doorbraaktijd langer is dan 480 minuten.

ISO 374-1/ Type B



Instructie voor goed gebruik

Er zijn bij handschoenen twee keuzes:

a) Handschoenen voor meermalig gebruik.

Het gebruik van dit type handschoenen vraagt extra aandacht:

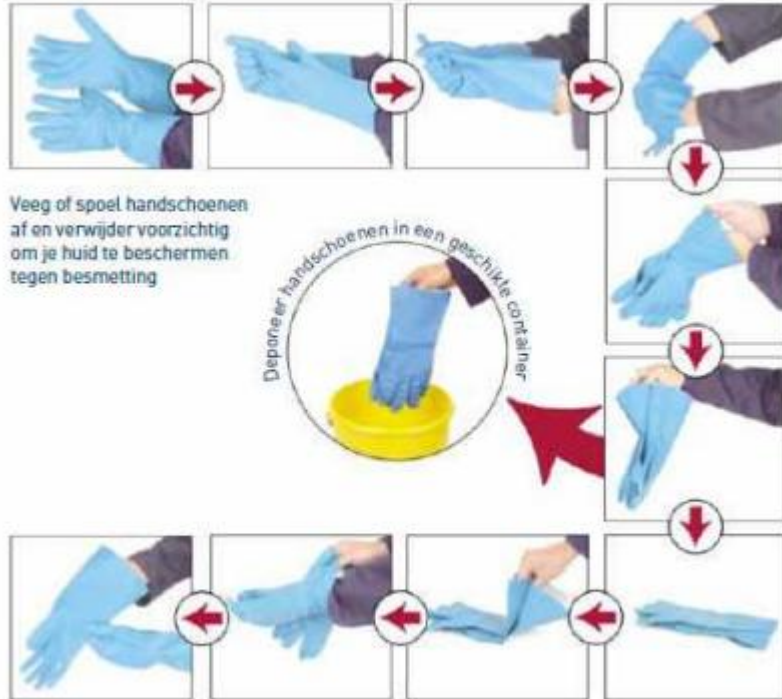
- De handschoen moet op zo'n manier worden uitgedaan dat de binnenkant niet verontreinigd raakt.
- Als je ze niet nodig hebt moeten ze op een schone plek worden bewaard. Dan blijft de handschoen ook aan de binnenkant schoon en raakt niet beschadigd.
- Bij het weer aantrekken van de handschoen mag de binnenkant niet verontreinigd worden.
- Wees je bewust van dat handschoenen voor meermalig gebruik steeds iets worden aangetast. Hierdoor verliest de handschoen geleidelijk aan zijn beschermende werking. Deze handschoen wordt maximaal één dag gebruikt.

b) Handschoenen voor eenmalig gebruik ("wegwerphandschoenen"). Belangrijk is dat bij het uittrekken je handen niet als nog in contact komen met eventuele verontreiniging. Deze handschoen gooi je direct weg na gebruik.

Zie de instructie ²hieronder.

² Check copy right. Bron: <https://www.ham-schilders.nl/images/site/Personeel/2018/Toolbox-4.-Handschoenen.pdf>

Achtergrondinformatie persoonlijke beschermingsmiddelen



Gehoorbescherming









Keuze type gehoorbescherming:

Aandachts-punt	Oordoppen en –proppen	Oorkappen	Otoplastieken
<i>Demping in relatie tot geluidniveau</i>			
80-90 dB(A)	Geschikt	Geschikt	Geschikt
90-95 dB(A)	Minder geschikt	Geschikt	Geschikt
95-100 dB(A)	Niet	Geschikt	Geschikt
100-105 dB(A)	niet	Speciale typen	Geschikt
Bijzonderheden	Het is belangrijk dat oordoppen niet vuil zijn: breng ze met <i>schone</i> handen in en vervang ze regelmatig. Vieze oordoppen kunnen een oorinfectie veroorzaken. De meeste proppen zijn voor eenmalig gebruik	Het is belangrijk dat de ringen helemaal heel zijn. Kapotte ringen geven lekkage en beschermen dan niet meer volledig tegen het geluid. Als de gebruiker een bril draagt, kan de ring door het brillenpootje ook niet goed aansluiten. Ditzelfde geldt als hij andere beschermingsmiddelen moet combineren met de kappen.	Ook bij otoplastieken is het belangrijk om ze goed schoon te houden. Omdat de gehoorgang verandert van vorm, is het belangrijk dat de gebruiker eens per jaar nagaat of de otoplastiek nog goed past. De leverancier kan hiervoor een lektest uitvoeren. Bij de meeste leveranciers

Achtergrondinformatie persoonlijke beschermingsmiddelen				
				is dit inbegrepen in het servicecontract.




PBM Bedieningsmedewerker wasbedrijf personenwagens

PBM Bedieningsman wasbedrijf personenwagens		
PBM	Werkzaamheden met:	Specificatie:
Werkkleding	Water en andere vloeistoffen	 <p>Waterafstotende broek</p>  <p>en jas met hoge zichtbaarheid.</p>  <p>Waterafstotende jas, broek en veiligheidsschoenen</p>  <p>Thermisch ondergoed (tegen kou en tocht)</p>





PBM Bedieningsman wasbedrijf personenwagens		
Schoenen	Alle	 <p>Waterdichte veiligheidsschoenen S2 volgens EN-345</p>
Handschoenen	Water	 <p>Vloeistofdichte handschoenen met manchet</p>
Handschoenen	<ul style="list-style-type: none"> Werken met onverdunde schoonmaakmiddelen 	 <p>Neopreen</p>
Bril of gelaatscherm	Werken met onverdunde schoonmaakmiddelen, zuren of alkalische middelen met symbool corrosief (ontkalken of specialistische schoonmaak)	 <p>Chemicalienbestendige veiligheidsbril met zijkappen of gelaatscherm. Deze is gemaakt van cellulose acetaat.</p>
Gehoorbescherming	Geluid tussen de 80dB(A) en 90dB(A)	 <p>Beugel met zachte schuimdop</p>
	Geluid tussen de 90dB(A) en 100dB(A)	 <p>Oorkap</p> 

PBM Bedieningsman wasbedrijf personenwagens		
		Otoplastieken
	100dB(A) en meer	Oorkappen (in combinatie met otoplastieken)

PBM Bedieningsmedewerker wasbedrijf trucks





PBM Bedieningsmedewerker wasbedrijf trucks		
PBM	Werkzaamheden met:	Specificatie:
Werkkleding	Water en andere vloeistoffen	 <p>Waterafstotende kleding, veiligheidslaarzen en handschoenen</p>  <p>Amerikaanse overall met hoge zichtbaarheid die waterafstotend is.</p>  <p>Jas die waterafstotend winddicht en hoge zichtbaarheid heeft.</p>

PBM Bedieningsmedewerker wasbedrijf trucks		
		 <p>Thermisch ondergoed (tegen kou en tocht)</p>
Schoenen	Water en vloeistoffen	 <p>Veiligheidslaars type S5 volgens EN-345</p>  <p>Waadbroek</p>
Handschoenen	Water	 <p>Vloeistofdichte handschoenen met manchet</p>
Handschoenen	<ul style="list-style-type: none"> Werken met onverdunde schoonmaakmiddelen   <ul style="list-style-type: none"> Werken met oplosmiddelhoudende producten (Tar-asfalt remover, benzines, diesel) 	 <p>Neopreen</p>
Bril of gelaatscherm	Werken met onverdunde schoonmaakmiddelen, zuren of alkalische middelen met symbool corrosief (ontkalken of specialistische schoonmaak)	Chemicalienbestendige veiligheidsbril met zijkappen of gelaatscherm. Deze is gemaakt van cellulose acetaat.

PBM Bedieningsmedewerker wasbedrijf trucks		
		
Gehoorsbescherming	Geluid tussen de 80dB(A) en 90dB(A)	 Beugel met zachte schuimdop
	Geluid tussen de 90dB(A) en 100dB(A)	 Oorkappen
		 Otc
	100dB(A) en meer	Oorkappen (in combinatie met otoplastieken)

PBM Medewerker tankstation

PBM Medewerker tankstation		
PBM	Werkzaamheden met:	Specificatie:
Werkkleding	Voor alle buitenwerkzaamheden	 Jas die waterafstotend winddicht en hoge zichtbaarheid heeft.

PBM Medewerker tankstation		
Schoenen	Alle	 Veiligheidsschoenen S2
Handschoenen	Tijdens opruimen van geekte/gemorste producten en bij opruimen van afval/leggen afvalbakken. Werken met onverdunde schoonmaakmiddelen, zoals ovenreiniger, ontkalker en andere middelen met het symbool corrosief, inclusief (over-)gieten.	 Neopreen
Bril of gelaatscherm	Werken met onverdunde schoonmaakmiddelen, zuren of alkalische middelen met symbool corrosief (ontkalken of specialistische schoonmaak), inclusief (over-)gieten	Chemicalienbestendige veiligheidsbril met zijkappen of gelaatscherm. Deze is gemaakt van cellulose acetaat. 
Veiligheidsvest – of jas	Voor alle buitenwerkzaamheden	 Hoge-zichtbaarheidskleding (bijvoorbeeld een fluorescerend veiligheidsvest of -jas met reflecterende banden) volgens de norm EN-ISO-20471, klasse 2 of 3.

Reiniging en verzorging huid (persoonlijke hygiëne)

Secundaire trefwoorden

Koelvloeistof, smeeroilie, ruitensproeiervloeistof

Relevante branches

X	Tankstations
	Wasbedrijf

Reiniging en verzorging huid (persoonlijke hygiëne)	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch/organisatorisch/overig ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregel ○ 3 Organisatorische maatregel ○ 4 persoonlijke beschermingsmiddelen
Beschrijving oplossing	<p>Persoonlijke hygiëne in het werk is vaak een ondergeschoven kindje. Door regelmatig de handen te wassen met de juiste reinigingsmiddelen en nadien te behandelen met speciale verzorgende crèmes wordt voorkomen dat de huid beschadigd raakt en dat er mede daardoor gevaarlijke stoffen door de huid worden opgenomen.</p> <p>Er zijn veel producten op de markt, en voor elke toepassing/vervuiling is wel een reiniger beschikbaar. Maar voor dagelijks gebruik moet men een milde reiniger nemen, zonder oplosmiddelen. Want oplosmiddelen maken ook de huid zwak (lossen deel vetlaag op) en dan wordt de huid door de reiniger aangetast.</p> <p>Door het dragen van de juiste handschoenen kan voorkomen worden dat de handen ernstig vervuild raken of dat ze in contact komen met de reiniger/ontvetter. Soms lukt dit toch onvoldoende en dan is een speciale handenreiniger voor hardnekkige vervuiling nodig.</p> <p>Nadat de handen zijn gereinigd met een reinigingsmiddel voor stevige en hardnekkige vervuiling is het aan te bevelen om de huid daarna in te smeren met een verzorgende crème om de huid in de juiste conditie te houden. In alle speciaalreinigers zit namelijk een schuurmiddel die de huid toch iets beschadigt.</p> <p>In bepaalde omstandigheden kunnen de handen ook preventief worden ingesmeerd met een vuilafstotende en verzorgende barrière crème. Deze crème biedt enige bescherming tegen lichte vervuiling en zorgt er tevens voor dat de handen gemakkelijker schoongemaakt kunnen worden.</p> <p>Voor het wassen van de handen op was- en toiletgelegenheden kan volstaan worden met een lotionzeep.</p> <p>Voor een zuinig en vooral een hygiënisch gebruik kunnen de reinigers, zepen en crèmes het beste in dispensers worden geplaatst.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;">  <p>Reiniger</p> </div> <div style="text-align: center;">  <p>Dispenser</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;">  </div> <div style="text-align: center;">  </div> </div>

Reiniging en verzorging huid (persoonlijke hygiëne)

Reinigers met dispenser op het blik



Verschillende middelen in dezelfde dispenser



Beschermende crème



Verzorgende crème

Oplossing voor:	Reinigen en verzorgen van de handen.
Beoogde effecten	
Arbo / ergonomie effect	<ul style="list-style-type: none"> Voorkomen dat de huid beschadigd wordt en het voorkomen van huidblootstelling (handen) aan reinigers en ontvetters.
Efficiency effect	<ul style="list-style-type: none">
Baten	<ul style="list-style-type: none">
Kenmerken	
Specificaties	<ul style="list-style-type: none">
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none">
Ergonomie	<ul style="list-style-type: none">
Randvoorwaarden	

Reiniging en verzorging huid (persoonlijke hygiëne)	
Techniek	▪
Omgeving	▪
Implementatie	
Invoeringstermijn	De producten zijn al op de markt te verkrijgen.
Aanschafkosten	Afhankelijk van product: vanaf circa 6 euro tot circa 30 euro Dispensers: afhankelijk van grootte tot circa 50 euro
Achtergrondinformatie	

Schoonmaakplan

Secundaire trefwoorden

Reinigers, schoonmaakmiddelen, huidbescherming

Relevante branches

x	Tankstations
x	Wasbedrijf

Hieronder vind je voorbeelden van schoonmaakplannen voor het buitenterrein, de shop en de wasstraat. Je mag deze uiteraard gebruiken. Maar beter is het als je de Word-versie download en heel precies aangeeft welke materialen jullie gebruiken. Bijvoorbeeld bij 'toilet' schrijf je 'gele handschoenen' en 'groene handschoenen' bij 'pompeneiland'.

Noot van de auteurs: onderstaande tabel wordt opgemaakt en van pictogrammen voorzien. Zoals de oude versie (maar dan met pictogrammen zoals die nu gebruikt moeten worden):

	Afvalbakken Topsy / SUO		2 maal Wekelijks				
Gebruik groen materiaal		Dishguard 71 1L 1 dosering per 8L emmer		Inwerktijd product 1-5 min	Handwarm	Naspoelen	PUUR PRODUCT Irriterend handschoenen bril

Voorbeeld schoonmaakplan buitenterrein					
Object	Product	Frequentie	Inwerktijd	Toepassing	Veiligheid (pictogram)
Afvalbak	Allesreiniger	2 maal wekelijks	1-5 min	Emmer en borstel of doek Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril* ³ Hesje Pylon
A0, A1, A2 Windmasters en spandoeken	Allesreiniger	Wekelijks	1-5 min	Emmer en borstel of doek Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril* Hesje Pylon
Buitendeur	Allesreiniger	Wekelijks	1-5 min	Emmer en borstel of doek	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril*

³ Veiligheidsbril* = bij doseren, niet bij toepassen

Voorbeeld schoonmaakplan buitenterrein					
<i>Object</i>	<i>Product</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Inwerktijd</i>	<i>Toepassing</i>	<i>Veiligheid (pictogram)</i>
				Naspoelen	Hesje Pylon
Bunkerbakken	Allesreiniger	Wekelijks	1-5 min	Emmer en borstel of doek Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril* Hesje Pylon
Luifel – pilaren tot reikhoogte zonder trap	Allesreiniger	Wekelijks	1-5 min	Emmer en borstel of doek Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril* Hesje Pylon
Vulpunten bak	Allesreiniger	Wekelijks	1-5 min	Emmer en borstel of doek Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril* Hesje Pylon
Zoutbak buitenkant	Allesreiniger	Wekelijks	1-5 min	Emmer en borstel of doek Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril* Hesje Pylon
Glas en schuifdeuren	Glasreiniger	Wekelijks	1-5 min	Gebruik emmer en zeem	Etiket 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril* Hesje Pylon
Pomp+ pompeiland	Pomp eilandreiniger	2 maal wekelijks	1-5 min	Hoge drukspuit Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Gelaatscherm Spuitspak Laarsen Hesje Pylon
Vloestofdichte vloeren en bestrating	Pompen eilandreiniger	Wekelijks	1-5 min	Hoge drukspuit Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Gelaatscherm Spuitspak Laarsen Hesje Pylon
Spinrag voor camera's verwijderen	Geen schoonmaakmiddel	Wekelijks		Gebruik telescoopplans met ragebol	Hesje Pylon

Voorbeeld schoonmaakplan binnen (shop en horeca)					
<i>Object</i>	<i>Product</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Inwerktijd</i>	<i>Toepassing</i>	<i>Veiligheid</i>
Vloer	Vloerenreiniger	Dagelijks	1-5 min	Schrobmachine of emmer en mop Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril*
Oven	Ovenreiniger	Dagelijks	5-15 min	Emmer en borstel of doek Of spuitbus Naspoelen	Etiket 'Corrosief' Handschoen Veiligheidsbril
Toilet	Toiletreiniger	Wekelijks	1-5 min	Borstel	Etiket 'Corrosief' Handschoen Veiligheidsbril*

Voorbeeld schoonmaakplan binnen (wasstraat en wasboxen)					
<i>Object</i>	<i>Product</i>	<i>Frequentie</i>	<i>Inwerktijd</i>	<i>Toepassing</i>	<i>Veiligheid</i>
Wasstraat	Industriële ontkalker	Wekelijks	5-15 min	Sproeien Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril of gelaatscherm Spuitspak Laarzen
Buitenterrein - Vloestofdichte vloeren en bestrating	Pomp eilandreiniger	Wekelijks	1-5 min	Hogedrukspuit Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril Spatscherm Spuitspak
Afvalbak	Allesreiniger	2 maal wekelijks	1-5 min	Emmer en borstel of doek Naspoelen	Etiket 'Corrosief' en 'Gevaar voor de gezondheid' Handschoen Veiligheidsbril* ⁴

Veiligheidskasten

Veiligheidskast
<p>Type oplossing:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch, Organisatorisch, Overige ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregel ○ 3 Organisatorisch maatregel ○ 4 Persoonlijke beschermingsmiddelen <p>Beschrijving oplossing</p> <p>In een veiligheidskast wordt de voorraad van brandbare en gevaarlijke producten opgeslagen. Denk aan koelvloeistof, ruitensproeiervloeistof en andere producten in de shop of magazijn en op het buitenterrein. Het gaat hier om de voorraad en niet om producten in de winkelschappen. Of de veiligheidskast nodig is hangt af van de hoeveelheid van de producten die op voorraad gehouden worden. Binnen de branche gaat het om producten die zijn ingedeeld in ADR-klassen 2, 3, 6.1 en 8. De ADR-klasse is te zien in paragraaf 14.3 van het Veiligheidsinformatieblad.</p> <p>Als deze producten in kasten worden opgeslagen is het zaak daarvoor het juiste type en de juiste inrichting te kiezen. De veiligheidskast zorgt voor een afdoende brandwerendheid en ventilatie (op de buitenlucht) van de doorgaans vluchtige stoffen.</p> <p>Algemene opmerking:</p> <p>De shop is een verkoopruimte. Beperk de voorraad tot het minimum dat nodig is. Dit is overigens een verplichting vanuit de Arbowet (Arbobesluit (artikel 4.1c)). Plaats de voorraad niet op kwetsbare plaatsen, niet in de buurt van hete objecten of ontstekingsbronnen.</p> <div style="text-align: center;">  </div> <p>Brandgevaarlijke stoffen: ADR Klasse 3</p> <p>Grotere voorraad van ontvlambare producten, zoals ruitensproeiervloeistoffen met een vlammpunt lager dan 40°C, moeten in een aparte opslag opgeslagen worden.</p>

⁴ Veiligheidsbril* = bij doseren, niet bij toepassen

Veiligheidskast

Als er méér dan 25 liter ontvlambaar product van ADR-klasse 3 – verpakkingsgroep I of II, dan wel méér dan 50 liter van ADR-klasse 3 – verpakkingsgroep II, aanwezig is in het magazijn, dan moeten brandgevaarlijke stoffen moet worden opgeslagen in een **brandveiligheidsopslagkast** of moet het magazijn aan bijzondere eisen voldoen. De ADR-klasse en verpakkingsgroep is te zien in paragraaf 14.3 van het Veiligheidsinformatieblad.

Brandgevaarlijke vloeistoffen mogen alleen in een koelkast opgeslagen worden als deze koelkast explosieveilig is.



Brandwerende veiligheidskasten

Brandwerende koelkast



Giftige en zeer giftige stoffen: ADR klasse 6.1

Producten die hier onder vallen, zoals bijvoorbeeld teer-verwijderaar en sommige graffiti-reiniger, moeten eveneens in een **brandveiligheidskast** worden opgeslagen als er meer dan 50 liter of kilo voorraad is. Of in een magazijn dat aan bijzondere eisen voldoet. De opslag moet gescheiden zijn van andere producten.

Zeer giftige stoffen worden in een speciaal (af te sluiten) kastje in diezelfde veiligheidskast opgeslagen. Door deze brandwerende vorm van opslag wordt voorkómen dat bij een brand (zeer) giftige stoffen vrijkomen. Eenzelfde regime moet ook worden gevolgd als er meer dan 25 kilo of liter voorraad is voor van producten met kankerverwekkende, mutagene en voor de voorplanting vergiftige stoffen, ook wel de CMR stoffen genoemd. Deze producten zijn te herkennen door de één of meer van de volgende H-zinnen in paragraaf 2.1 van het Veiligheidsinformatieblad: H340, H350, H360



Kast voor giftige stoffen.



Bijtende stoffen: ADR klasse 8

Producten die hier onder vallen, zoals accuzuur, onverdunde wasmiddelen of alkalische ontvetters (loog), kunnen op een stelling in een geventileerd magazijn opgeslagen worden met een lekbak er onder of in aparte (geventileerde) kasten worden opgeslagen.

Veiligheidskast

Als er méér dan 250 kilo product aanwezig is in het magazijn, dan is dat een verplichting om de brandveiligheidsopslagkast te gebruiken of moet het magazijn aan bijzondere eisen voldoen.

Let op! Basen en zuren (ook al hebben ze hetzelfde gevaarsymbool !) dienen van elkaar gescheiden te zijn, dus niet boven elkaar zetten en ook de lekbak scheiden.



Kast voor loog en zuur. Links hoog model, rechts laag model



Schadelijke / irriterende stoffen

Deze stoffen, zoals de meeste reinigers, koelvloeistoffen en smeermiddelen, vallen niet onder ADR maar voor een veilige opslag kunnen zij in aparte (geventileerde) kasten of in stellingen worden opgeslagen. Let op! Basen en zuren (ook al hebben ze hetzelfde gevaarsymbool !) dienen van elkaar gescheiden te zijn.



Niet-brandwerende kast



Gasflessen / Spuitbussen (drukhouders): ADR klasse 2

Gasflessen, waarvan de gezamenlijke waterinhoud meer bedraagt dan 125 liter, moeten, met uitzondering van werkvoorraden, op een laskar geplaatste gasflessen of gasflessen die zijn aangesloten aan een verzamelleiding, worden opgeslagen in een daarvoor bestemde en gescheiden opslagvoorziening. In een opslagvoorziening mogen geen andere goederen aanwezig zijn die voor het beheer van de gasflessen niet functioneel zijn.

De opslag van gasflessen moet bij voorkeur in de buitenlucht plaatsvinden. Daarmee worden drukgolven, die bij inpanidige opslag in een gebouw kunnen ontstaan in geval van een calamiteit, vermeden. Tevens is een opslag van gasflessen in de buitenlucht beter bereikbaar voor hulpdiensten.

Veiligheidskast



Kast voor gasfles (binnen)



Gevelkast (buiten)



Gasdepot (buiten)

Spuitbussen vallen onder ADR klasse 2. Spuitbussen en gaspatronen die betrokken raken bij een brand kunnen gaan rondvliegen door de explosie, ongeacht of de inhoud bestaat uit een inerte of (licht) ontvlambare stof. De spuitbus/gaspatroon gedraagt zich hierbij als een voortgestuwd projectiel. Inslag van zo'n spuitbus/gaspatroon kan leiden tot domino-effecten hetgeen resulteert in uitbreiding van het oorspronkelijke incident.

Vandaar dat spuitbussen, zoals met siliconenspray, cockpitspray en smeermiddelen, bij voorkeur worden opgeslagen in een brandveiligheidsopslagkast. Vanaf 50 kilo voorraad is dit verplicht.



Buitenkant
Oplossing voor



Binnenkant



Kasten voor (o.a) spuitbussen

Gevaarlijke situaties voor mens en milieu bij calamiteiten.
Beoogde effecten

Arbo / ergonomie effect:

Voorkomen dat bij een calamiteit (lekkage, brand e.d.) er een extra gevaar is voor mens en milieu doordat de stoffen niet op een veilige manier zijn opgeslagen.

Baten:

Schoner werken.

Minder gevaar voor uitglijden (door bijvoorbeeld gemorste olie).

Invoering

Invoeringstermijn:

De producten zijn al op de markt te verkrijgen.

Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shop-medewerkers

Secundaire trefwoorden

Instructie, voorlichting, gevaarlijke stoffen

Relevante branches

x	Tankstations
	Wasbedrijf


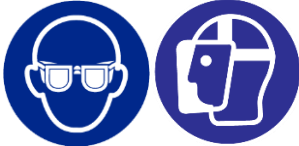



Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shop-medewerkers	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch/organisatorisch/overig ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregel ○ 3 Organisatorische maatregel ○ 4 Persoonlijke beschermingsmiddelen
Beschrijving oplossing	<p>Medewerkers moeten de risico's van de stoffen weten en precies weten hoe ze er veilig mee kunnen werken. De informatie op het veiligheidsinformatieblad van de gebruikte producten is daarvoor meestal niet geschikt. U vertaalt deze naar de specifieke werksituatie. U kunt hierbij ook voor de verschillende producten waar mee gewerkt wordt overkoepelende werkplekinstructiekaarten (WIK) maken. De minimale informatie die daarin dan moet staan is de informatie zoals is aangegeven in de voorbeelden die u hieronder vindt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WIK Ovenreiniger - WIK Vloer-reiniger - WIK Sanitairreiniger - WIK Pompeneiland reinigers <p>Zorg dat deze kaarten zichtbaar op de werkplek of direct bij de producten zichtbaar zijn. Gebruik de kaarten bij de werkinstructies van (nieuwe) medewerkers. Check of ze de informatie hebben begrepen.</p>
Oplossing voor:	Gerichte informatie over risico's van stoffen en instructies voor de beschermende maatregelen die daarbij in acht te nemen zijn. Door een goede werkmethode en de voorzieningen op de juiste manier te gebruiken kan blootstelling voorkomen worden. Daarvoor moet de informatie aan de medewerkers wel specifiek genoeg zijn en begrijpelijk.
Beoogde effecten	
Arbo / ergonomie effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen blootstelling aan gevaarlijke stoffen. ▪ Door de werknemer bewust te laten worden van de gevaren/risico's van gevaarlijke stoffen én een goede werktechniek aan te leren tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden, kan blootstelling worden voorkomen.
Efficiency effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Baten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vakbekwaamheid bevordert veilig, gezond en efficiënt werken. ▪
Kenmerken	
Specificaties	Zie voorbeeld WIK's
Veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Ergonomie	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Randvoorwaarden	

Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shop-medewerkers											
Techniek	<p>U kunt onder bepaalde voorwaarden de voorbeeld-WIK's gebruiken. Hiervoor moet u de volgende zaken nagaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pak het Veiligheidsinformatieblad (VIB) van het product dat u gebruikt (ovenreiniger, vloerreiniger, sanitairreiniger of pompeilandreiniger). 2. Kijk in paragraaf 2.1 in het VIB naar de H-zinnen. 3. Kijk of u de H-zinnen terug vindt in het lijstje hieronder. 4. Als u een H-zin aantreft in uw Veiligheidsinformatieblad die niet voorkomt in de onderstaande lijst, dan kunt u deze voorbeeld WIK niet gebruiken. In dat geval moet u uw leverancier of een specialist inschakelen om de WIK op te stellen voor dit product. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Product</th> <th>H-zin</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ovenreiniger</td> <td>H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel</td> </tr> <tr> <td>Sanitairreiniger</td> <td>H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel</td> </tr> <tr> <td>Vloerenreiniger</td> <td>H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie</td> </tr> <tr> <td>Pompeilandreiniger</td> <td>EUH210: Veiligheidsinformatieblad op verzoek verkrijgbaar H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie</td> </tr> </tbody> </table>	Product	H-zin	Ovenreiniger	H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel	Sanitairreiniger	H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel	Vloerenreiniger	H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie	Pompeilandreiniger	EUH210: Veiligheidsinformatieblad op verzoek verkrijgbaar H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie
Product	H-zin										
Ovenreiniger	H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel										
Sanitairreiniger	H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel										
Vloerenreiniger	H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie										
Pompeilandreiniger	EUH210: Veiligheidsinformatieblad op verzoek verkrijgbaar H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie										
Omgeving	▪										
Implementatie											
Invoeringstermijn	Direct.										
Aanschafkosten	Hangt sterk af of de producten en werkzaamheden goed passen bij de voorbeeld WIK's of nog zelf ontwikkeld moeten worden in samenwerking met een deskundige (arbeidshygiënist).										
Mogelijke leveranciers	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BETA (www.beta-tankstations.nl) ▪ BOVAG (https://www.bovag.nl/) 										
Achtergrondinformatie Er worden diverse opleidingen aangeboden via: Beta: . https://beta-tankstations.nl/theme/beta-opleidingen/ BOVAG: https://www.innovam.nl/tankstations-en-autowasbedrijven											

WIK Pompeilandreiniger

(download vanuit de oplossing 'Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shopmedewerkers')




Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Buitenterrein
Productnaam	Pompeilandreiniger
Samenstelling	Zie Veiligheidsinformatieblad

Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Buitenterrein
Productnaam	Pompeilandreiniger
Gevaren	 <p>Gevaar</p> <p>Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel Veroorzaakt huidirritatie Veroorzaakt ernstig oogletsel Veroorzaakt ernstige oogirritatie</p>
<p>Preventiemaatregelen zijn nodig bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doseren van onverdund product • Verwerken van verdund product met spuitlans. 	
Adembescherming	<ul style="list-style-type: none"> • Niet nodig
Oog-, gelaatsbescherming	<ul style="list-style-type: none"> • Doseren: veiligheidsbril • Spuitlans: gelaatsscherm 
Handschoenen	<p>Voor alle werkzaamheden: handschoenen van neopreen</p> <p>Handschoenen vervangen bij sporen van slijtage, degradatie of chemische doorbraak. Na contact met chemicaliën handschoenen niet meer gebruiken</p> 
Gehoorbescherming	<ul style="list-style-type: none"> • Doseren: niet nodig • Spuitlans: ja, gehoorbescherming 
Beschermende kleding	<ul style="list-style-type: none"> • Doseren: werkkleding. • Handmatig met emmer en mop: werkkleding + retro reflecterend hesje • Handmatig werken met spuitlans: spuitpak, laarzen + retro reflecterend hesje 
Eerste hulp	
Inademing	Frisse lucht en rusten. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen.
Huidcontact	Verontreinigde kleding verwijderen, 15 minuten spoelen met lauw warm water. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen,
Oogcontact	Spoelen met water voor 15 minuten, Bij aanhouden klachten arts raadplegen, brandwonden door arts laten behandelen.
Inslikken	Mond spoelen, water drinken. Niet laten braken. Bij klachten arts raadplegen.
Info arts	Gebruik het Veiligheidsinformatieblad en raadpleeg het Nationaal Vergiftigingen Informatiecentrum (030-274 8888).
Blusstoffen, opslag en opruiming	

Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Buitenterrein
Productnaam	Pompeilandreiniger
Brand	Alle blusmiddelen zijn toegestaan.
Opruimvoorschriften	Absorptiemateriaal gebruiken (zand, bergmeel, zuurbinder, universele binder e.d.). Ventileren.
Opslagvoorschriften	Geen bijzondere eisen aan de opslag.
Disclaimer	
Dit is een voorbeeld. Stel vast of deze WIK ook te gebruiken is voor de producten die jij gebruikt, zie [hyperlink] Over het type en de kwaliteitseisen van persoonlijke beschermingsmiddelen verwijzen we naar de achtergrondinformatie [hyperlink]	

WIK Sanitairreiniger


(download vanuit de oplossing 'Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shopmedewerkers')



Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Shop
Productnaam	Sanitairreiniger
Samenstelling	Zie Veiligheidsinformatieblad
Gevaren	
	Gevaar
	Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel Veroorzaakt huidirritatie Veroorzaakt ernstig oogletsel
Preventiemaatregelen bij:	
<ul style="list-style-type: none"> Schoonmaken met oververdund product met doek of borstel 	
Adembescherming	Niet nodig.
Oog-, gelaatsbescherming	<ul style="list-style-type: none"> Schoonmaken: veiligheidsbril 
Handschoenen	Handschoenen van neopreen. Handschoenen vervangen bij sporen van slijtage, degradatie of chemische doorbraak. Na contact met chemicaliën handschoenen niet meer gebruiken.
	
Gehoorbescherming	Niet nodig
Beschermende kleding	Werkkleding
Eerste hulp	

Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Shop
Productnaam	Sanitairreiniger
Inademing	Frisse lucht en rusten. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen.
Huidcontact	Verontreinigde kleding verwijderen, 15 minuten spoelen met lauw warm water. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen.
Oogcontact	Spoelen met water voor 15 minuten, Bij aanhouden klachten arts raadplegen, brandwonden door arts laten behandelen.
Inslikken	Mond spoelen, water drinken. Niet laten braken. Bij klachten arts raadplegen.
Info arts	Gebruik het Veiligheidsinformatieblad en raadpleeg het Nationaal Vergiftigingen Informatiecentrum (030-274 8888).
Blusstoffen, opslag en opruiming	
Brand	Alle blusmiddelen zijn toegestaan.
Opruimvoorschriften	Met doek en water wegnemen. Handschoenen gebruiken.
Opslagvoorschriften	Geen bijzondere eisen aan de opslag zolang het om werkvoorraad gaat. Bij meer dan 250 kg gelden speciale eisen.
Disclaimer	
Dit is een voorbeeld. Stel vast of deze WIK ook te gebruiken is voor de producten die jij gebruikt, zie [hyperlink] Over het type en de kwaliteitseisen van persoonlijke beschermingsmiddelen verwijzen we naar de achtergrondinformatie [hyperlink]	

WIK Vloerenreiniger

(download vanuit de oplossing 'Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shopmedewerkers')




Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Shop
Productnaam	Vloerenreiniger
Samenstelling	Zie Veiligheidsinformatieblad
Gevaren	 <p>Gevaar</p> <p>Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel Veroorzaakt huidirritatie Veroorzaakt ernstig oogletsel Veroorzaakt ernstige oogirritatie</p>
Preventiemaatregelen bij:	
<ul style="list-style-type: none"> • Doseren van onverdund product • Verwerken van verdund product in schrobmachine of emmer & mop 	
Adembescherming	Niet nodig

Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Shop
Productnaam	Vloerenreiniger
Oog-, gelaatsbescherming	<ul style="list-style-type: none"> • Doseren: veiligheidsbril • Verwerken: niet nodig 
Handschoenen	<p>Handschoenen van neopreen.</p> <p>Handschoenen vervangen bij sporen van slijtage, degradatie of chemische doorbraak. Na contact met chemicaliën handschoenen niet meer gebruiken.</p> 
Gehoorsbescherming	Niet nodig
Beschermende kleding	Werkkleding
Eerste hulp	
Inademing	Frisse lucht en rusten. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen.
Huidcontact	Verontreinigde kleding verwijderen, 15 minuten spoelen met lauw warm water. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen,
Oogcontact	Spoelen met water voor 15 minuten, Bij aanhouden klachten arts raadplegen, brandwonden door arts laten behandelen.
Inslikken	Mond spoelen, water drinken. Niet laten braken. Bij klachten arts raadplegen.
Info arts	Gebruik het Veiligheidsinformatieblad en raadpleeg het Nationaal Vergiftigingen Informatiecentrum (030-274 8888).
Blusstoffen, opslag en opruiming	
Brand	Alle blusmiddelen zijn toegestaan.
Opruimvoorschriften	Met doek en water wegnemen. Handschoenen gebruiken.
Opslagvoorschriften	Geen bijzondere eisen aan de opslag zolang het om werkvoorraad gaat. Bij meer dan 250 kg gelden speciale eisen voor reinigingsmiddelen met bijtende bestanddelen.
Disclaimer	
Dit is een voorbeeld. Stel vast of deze WIK ook te gebruiken is voor de producten die jij gebruikt, zie [hyperlink] Over het type en de kwaliteitseisen van persoonlijke beschermingsmiddelen verwijzen we naar de achtergrondinformatie [hyperlink]	

WIK Ovenreiniger

(download vanuit de oplossing 'Werkplekinstructiekaarten (WIK) voor shopmedewerkers')

Werkplekinstructiekaart	
Locatie/Afdeling in gebruik	Shop
Productnaam	Ovenreiniger
Samenstelling	Zie Veiligheidsinformatieblad

Werkplekinstructiekaart	
Locatie/Afdeling in gebruik	Shop
Productnaam	Ovenreiniger
Gevarem	 <p>Gevaar</p> <p>Kan bijtend zijn voor metalen Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel Veroorzaakt ernstig oogletsel</p>
Preventiemaatregelen bij:	
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruik onverdund product in spuitbus • Puur of verdund product met emmer en borstel of doek 	
Adembescherming	Niet nodig.
Oog-, gelaatsbescherming	Veiligheidsbril met zijkleppen 
Handschoenen	Handschoenen van neopreen met onderstaande kwaliteitskeurmerk. 
Gehoorbescherming	Niet nodig
Beschermende kleding	Werkkleding
Eerste hulp	
Inademing	Frisse lucht en rusten. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen.
Huidcontact	Verontreinigde kleding verwijderen, 15 minuten spoelen met lauw warm water. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen.
Oogcontact	Spoelen met water voor 15 minuten, niet laten braken. Bij aanhouden klachten arts raadplegen, brandwonden door arts laten behandelen.
Inslikken	Mond spoelen, water drinken. Niet laten braken. Bij klachten arts raadplegen.
Info arts	Gebruik het Veiligheidsinformatieblad en raadpleeg het Nationaal Vergiftigingen Informatiecentrum (030-274 8888).
Blusstoffen, opslag en opruiming	
Brand	Alle blusmiddelen zijn toegestaan.
Opruimvoorschriften	Met doek en water wegnemen. Handschoenen gebruiken.
Opslagvoorschriften	Geen bijzondere eisen aan de opslag zolang het om werkvoorraad gaat. Bij meer dan 250 kg gelden speciale eisen.
Disclaimer	

Werkplekinstructiekaart	
Locatie/Afdeling in gebruik	Shop
Productnaam	Ovenreiniger
Dit is een voorbeeld. Stel vast of deze WIK ook te gebruiken is voor de producten die jij gebruikt, zie [hyperlink] Over het type en de kwaliteitseisen van persoonlijke beschermingsmiddelen verwijzen we naar de achtergrondinformatie [hyperlink]	

Werkplekinstructiekaarten (WIK) werken in de wasstraat

Thema: Werken in de wasstraat

Secundaire trefwoorden

Reinigingsmiddelen, schadelijke stoffen

Relevante branches


X	Tankstations
X	Wasbedrijf








Werkplekinstructiekaarten (WIK) werken in de wasstraat	
Effectiviteit oplossing	
Type oplossing	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Technisch/organisatorisch/overig ▪ Plaats arbeidshygiënische strategie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 Wegnemen/beperking bron ○ 2 Technische maatregel ○ 3 Organisatorische maatregel ○ 4 Persoonlijke beschermingsmiddelen
Beschrijving oplossing	<p>Medewerkers moeten de risico's van de stoffen weten en precies weten hoe ze er veilig mee kunnen werken. De informatie op het veiligheidsinformatieblad van de gebruikte producten is daarvoor meestal niet geschikt. U vertaalt deze naar de specifieke werksituatie. U kunt hierbij ook voor de verschillende producten waar mee gewerkt wordt overkoepelende werkplekinstructiekaarten (WIK) maken. De minimale informatie die daarin dan moet staan is de informatie zoals is aangegeven in het voorbeeld die u hieronder vindt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - WIK Wasstraatproducten (voorreiniger, shampoo, wax, chemische drooghulp) <p>Zorg dat deze kaart zichtbaar op de werkplek of direct bij de producten zichtbaar zijn. Gebruik de kaarten bij de werkinstructies van (nieuwe) medewerkers. Check of ze de informatie hebben begrepen.</p>
Oplossing voor:	Gerichte informatie over risico's van stoffen en instructies voor de beschermende maatregelen die daarbij in acht te nemen zijn. Door een goede werkmethode en de voorzieningen op de juiste manier te gebruiken kan blootstelling voorkomen worden. Daarvoor moet de informatie aan de medewerkers wel specifiek genoeg zijn en begrijpelijk.
Beoogde effecten	
Arbo / ergonomie effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Geen blootstelling aan gevaarlijke stoffen. ▪ Door de werknemer bewust te laten worden van de gevaren/risico's van gevaarlijke stoffen én een goede werktechniek aan te leren tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden, kan blootstelling worden voorkomen.
Efficiency effect	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Baten	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vakbekwaamheid bevordert veilig, gezond en efficiënt werken. ▪
Kenmerken	
Specificaties	<ul style="list-style-type: none"> ▪

Werkplekinstructiekaarten (WIK) werken in de wasstraat					
Veiligheid	▪				
Ergonomie	▪				
Randvoorwaarden					
Techniek	<p>U kunt onder bepaalde voorwaarden de voorbeeld-WIK's gebruiken. Hiervoor moet u de volgende zaken nagaan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pak het Veiligheidsinformatieblad (VIB) van het product dat u gebruikt (voorreiniger, shampoo, wax, chemische drooghulp). 2. Kijk in paragraaf 2.1 van uw VIB naar de H-zinnen. 3. Kijk of u de H-zinnen terug vindt in het lijstje hieronder. 4. Als u een H-zin aantreft in uw Veiligheidsinformatieblad die niet voorkomt in de onderstaande lijst, dan kunt u deze voorbeeld WIK niet gebruiken. In dat geval moet u uw leverancier of een specialist inschakelen om de WIK op te stellen voor dit product. <table border="1"> <thead> <tr> <th>Product</th> <th>H-zin</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Wasstraatproducten</td> <td>H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie</td> </tr> </tbody> </table> <p>Verder is de voorbeeld WIK niet te gebruiken voor bijzondere reiniging van (bedrijfs-)auto's zoals 'tar removers', HACCP-reiniging, verwijderen van cementresten, e.d.</p>	Product	H-zin	Wasstraatproducten	H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie
Product	H-zin				
Wasstraatproducten	H290: Kan bijtend zijn voor metalen H314: Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel H315: Veroorzaakt huidirritatie H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H318: Veroorzaakt ernstig oogletsel H319: Veroorzaakt ernstige oogirritatie				
Omgeving	▪				
Implementatie					
Invoeringstermijn	Direct.				
Aanschafkosten	▪ Hangt sterk af of de producten en werkzaamheden goed passen bij de voorbeeld WIK's of nog zelf ontwikkeld moeten worden in samenwerking met een deskundige (arbeidshygiënist).				
Mogelijke leveranciers	▪ BETA (www.beta-tankstations.nl) ▪ BOVAG (https://www.bovag.nl/)				
Achtergrondinformatie					
<p>Er worden diverse opleidingen aangeboden via: Beta: . https://beta-tankstations.nl/theme/beta-opleidingen/ BOVAG: https://www.innovam.nl/tankstations-en-autowasbedrijven</p>					

WIK Wasstraatproducten (voorreiniger, shampoo, wax, chemische drooghulp)

(download vanuit de oplossing 'Werkplekinstructiekaarten (WIK) werken in de wasstraat')

Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Wasstraat
Productnaam	Wasstraatproducten (voorreiniger, shampoo, wax, chemische drooghulp)
Samenstelling	Zie Veiligheidsinformatieblad
Gevaaren	

Werkplekinstructiekaart	
Locatie	Wasstraat
Productnaam	Wasstraatproducten (voorreiniger, shampoo, wax, chemische drooghulp)
	Gevaar Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsel Veroorzaakt huidirritatie Veroorzaakt ernstig oogletsel Veroorzaakt ernstige oogirritatie Kan irritatie van de luchtwegen veroorzaken
Preventiemaatregelen bij:	
<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten van verpakking (onverdund product) op doseerinrichting Voorspuiten: verwerken van verdund product met spuitlans Handmatig schoonmaken met spuitlans van bedrijfswagens en vrachtauto's 	
Adembescherming	Niet nodig
Oog-, gelaatsbescherming	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten op doseerinrichting: veiligheidsbril. Voorspuiten: veiligheidsbril Handmatig schoonmaken spuitlans: gelaatsscherm  
Handschoenen	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten op doseerinrichting: handschoenen van neopreen Voorspuiten: niet nodig Handmatig schoonmaken spuitlans: handschoenen van neopreen <p>Handschoenen vervangen bij sporen van slijtage, degradatie of chemische doorbraak. Na contact met chemicaliën handschoenen niet meer gebruiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> 
Gehoorbescherming	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten op doseerinrichting: niet nodig Voorspuiten: niet nodig Handmatig werken met spuitlans: ja, gehoorbescherming 
Beschermende kleding	<ul style="list-style-type: none"> Aansluiten op doseerinrichting + voorspuiten: werkkleding. Handmatig schoonmaken wasinstallatie en wasbox met spuitlans: spuitpak, laarsen   
Eerste hulp	
Inademing	Frisse lucht en rusten. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen.
Huidcontact	Verontreinigde kleding verwijderen, 15 minuten spoelen met lauw warm water. Bij ernstige of aanhoudende klachten arts raadplegen,
Oogcontact	Spoelen met water voor 15 minuten, Bij aanhouden klachten arts raadplegen, brandwonden door arts laten behandelen.
Inslikken	Mond spoelen, water drinken. Niet laten braken. Bij klachten arts raadplegen.
Info arts	Gebruik het Veiligheidsinformatieblad en raadpleeg het Nationaal Vergiftigingen Informatiecentrum (030-274 8888).
Blusstoffen, opslag en opruiming	
Brand	Alle blusmiddelen zijn toegestaan.

Werkplekinstructiekaart

Locatie

Wasstraat**Productnaam****Wasstraatproducten (voorreiniger, shampoo, wax, chemische drooghulp)**

Opruimvoorschriften

Absorptiemateriaal gebruiken (zand, bergmeel, zuurbinder, universele binder e.d.). Ventileren.

Opslagvoorschriften

Geen bijzondere eisen aan de opslag.

Disclaimer

Dit is een voorbeeld. Stel vast of deze WIK ook te gebruiken is voor de producten die jij gebruikt, zie [\[hyperlink\]](#)
Over het type en de kwaliteitseisen van persoonlijke beschermingsmiddelen verwijzen we naar de achtergrondinformatie [\[hyperlink\]](#)

Verantwoording Werkplekinstructiekaarten

Voor het opstellen van de werkplekinstructiekaarten zijn de volgende stappen gezet:

- Verzamelen van Veiligheidsinformatiebladen van producten.

Er zijn 73 producten verzameld afkomstig van volgende leveranciers: AUWA-Chemie GmbH - Carel Lurvink B.V. - CID LINES NV - Clean-tec BV - Diversey B.V. - Dr. Weigert Nederland bv - Ecolab BV - Flowey/ LCI sarl - Flowey/LCI sarl - HG international BV - Hilco Chemie B.V. - JohnsonDiversey BV - Kärcher B.V. - Maumo Interntional B.V. - Nerta NV - Nerta Queensland PTY LTD - Otto Christ - Raybo Trade BV - Reckitt Benckiser - Schoonmaakbedrijf van Slooten - Soli Clean B.V. - System - Unilever Belgium N.V./S.A. - Unox SpA - Werner &Metz Benelux

- Overnemen van de gevaaraspecten van het product, dat wil zeggen de indeling van de stof of mengsel zoals in paragraaf 2.1 van het Veiligheidsinformatieblad staan vermeld.
- Clusteren van de informatie in productgroepen. Zie tabel 1.
- Vaststellen van een nominale werkdosering van de productgroep. Sommige producten worden verdund met water om daarna verwerkt of gebruikt te worden (denk aan schoonmaakmiddelen). Voor producten die in onverdund worden gebruikt is dat werkdosering 100% . Voor de nominale werkdoseringen zijn de technische informatiebladen van producten geraadpleegd.

Tabel 1: Overzicht productinventarisatie

Producttypes	Aantal producten	Hazard-zinnen product Paragraaf 2.1 Veiligheidsinformatieblad	Nominale werkdosering
01. Ovenreiniger	5	H290 H314 H318	100%
02. Vloerreinigers	10	H290 H314 H315 H318 H319	25%
03. Sanitairreinigers	10	H290 H314 H315 H317 H318 H319 H400 H411 H412	100%
10. Wasstraat- voorreiniger	9	H290 H312 H314 H315 H318 H332 H335 H412	20%
11. Wasstraat- shampoo	16	H290 H314 H315 H317 H318 H319 H412	2%
12. Wasstraat- was	9	H315 H318 H319 H412	2%
13. Wasstraat - chemische drooghulp	5	H315 H318 H319 H412	2%
21. Pompeneilandreinigers	5	H290 H314 H315 H318 H319	25%
31. Tar Removers	3	H304 H314 H317 H318 H319 H412	nb
32. HACCP Cleaning	1	H315 H318 H410	nb
Eindtotaal	73		

- De nominale werkdosering is gebruikt om de beheersmaatregelen vast te stellen. Als er sprake is van een grote verdunningsfactor neemt het gevaar af van het product en zijn minder beheersmaatregelen nodig om veilig te kunnen werken.
- In onderstaande tabel is aangegeven wat de concentratiegrens moet zijn van stoffen in een product wanneer de betreffende H-zin vermeld moet worden op het Veiligheidsinformatieblad. Deze is ontleend aan de CLP-richtlijn, Annex I. Als de werkdosering *lager* is dan de ondergrens dan kan men stellen dat het gevaar van het onverdunde product niet meer of in substantieel mindere mate aanwezig is.

Tabel 2: Betekenis Hazard-zinnen en concentratiegrens CLP

H-zin	Begeleidende tekst	Concentratie-grens
H290	"Kan bijtend zijn voor metalen."	*
H304	"Kan dodelijk zijn als de stof bij inslikken in de luchtwegen terechtkomt."	10%
H312	"Schadelijk bij contact met de huid."	1%
H314	"Veroorzaakt ernstige brandwonden en oogletsels."	5% ten zij in combinatie met oogletsel dan 3% >10%
H315	"Veroorzaakt huidirritatie."	>10%
H317	"Kan een allergische huidreactie veroorzaken."	0,10%
H318	"Veroorzaakt ernstig oogletsel."	1%
H319	"Veroorzaakt ernstige oogirritatie."	3%
H332	"Schadelijk bij inademing."	1%

H-zin	Begeleidende tekst	Concentratie-grens
H335	"Kan irritatie van de luchtwegen veroorzaken."	± 20%
H410	"Zeer giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen."	*
H411	"Giftig voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen."	*
H412	"Schadelijk voor in het water levende organismen, met langdurige gevolgen."	*

* = niet uitgewerkt omdat dit geen gezondheidsgevaaren zijn.

- Op basis van tabel 1 en 2 is geconcludeerd dat voor de productgroepen autoshampoo, was, concentraat en drooghulp de gevaren van de werkdoseringen (orde grootte 2%) substantieel lager zijn dan die van het onverdunde product. En dat daar de beheersmaatregelen op aangepast kunnen worden.

Bij de keuzes van de persoonlijke beschermingsmiddelen zijn de actuele normen gebruikt als referentiemateriaal:

- Gehoorbescherming: diverse arbocatalogi
- Oog- en gezichtsbescherming: EN 166
- Handschoenen: NEN 3741

Bij handbescherming zijn bij keuze van het materiaal van de handschoen vaak meerdere mogelijkheden. Er is gekozen voor neopreen handschoenen.

Producttypes	Kenmerkende component NEN-ISO 374-1	Lettercode handschoen NEN-ISO 374-1
01. Ovenreiniger	Natriumhydroxide	K
02. Vloerreinigers	Methanol	A - K
03. Sanitairreinigers	Natriumhydroxide	L
10. Wasstraat- voorreiniger	Zwavelzuur	A -K
11. Wasstraat- shampoo	Methanol	A - K - N
	Natriumhydroxide	
12. Wasstraat- was	Azijnzuur	A
13. Wasstraat - chemische drooghulp	Methanol	A
21. Pompeneilandreinigers	Methanol	A - K - L
	Natriumhydroxide Zwavelzuur	
31. Tar Removers	Methanol	A
32. HACCP Cleaning	Methanol	A